

ОСТАЛИ ПРОГРАМИ ОД 2022/23. ДО 2025/26.ГОДИНЕ

Програм културних активности школе	2
Програм школског спорта и спортско-рекреативних активности	7
Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања	8
Програм ваннаставних активности ученика	25
Рецитаторско-драмска секција	25
Новинарско-литерарна секција	29
План рада саобраћајне секције	33
Програм професионалне оријентације	36
Програм здравствене заштите	44
Програм социјалне заштите	45
Програм заштите животне средине	48
Програм сарадње школе са локалном самоуправом	48
Програм сарадње са породицом.....	54
Програм излета, екскурзија и наставе у природи	58
Програм екскурзије млађих разреда	58
Програм екскурзија ученика од 5-8. разреда	60
Програм рада школске библиотеке	63
Компензаторни програм /активности за подршку учењу за ученике из осетљивих група	67
Начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад.....	77
Индивидуални образовни планови	87
Програм безбедности и здравља на раду	87
Програм за стицање елементарних знања из српског језика	95

7) ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

ЦИЉЕВИ :

- Циљ културне делатности школе је унапређивање васпитно-образовног рада у школи и општег културног и образовног рада у друштвеној средини кроз квалитетне ваннаставне активности које ће омогућити богаћење личности ученика кроз културне, уметничке, пројекте и еколошке активности које се у школи организују.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЗАДАЦИ

Задаци школе у остваривању културних и друштвених активности су :

Образовни :

- Упознавање ученика са животом и делом Жанке Стокић , Бранислава Нушића
- Упознавање деце са животом, научним , педагошким и књижевним радом Милутина Миланковића
- Развијање љубави према драмском стваралаштву
- Мотивисати ученике да се баве научним радом
- Подстицање стваралачког ангажовања ученика у свим музичким активностима – певању, свирању, игри
- Развијање естетских музичких критеријума и изградња навика редовног слушања уметнички вредне музике
- Упознавање основа музике свог народа
- Упознавање музике других народа
- Обезбедити учешће ученика , наставника и школе као целине у културном и друштвеном развоју средине.
- Подстицати развој интелектуалних знања ученика нужних за разумевање друштва, себе и света у коме живе у складу са њиховим развојним потребама , могућностима и интересовањима
- Развијање навика код ученика за лепо и квалитетно ликовно и књижевно изражавање
- Развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и

- културе, као о традиције и културе националних мањина
- Стицање знања о значају заштите и очувања природе и животне средине

Функционални :

- Успостави и организује сарадњу са породицом и свим чиниоцима друштвене средине ради јединственог деловања на васпитање и развој деце и омладине
- Предлаже и унапређује програме културних и друштвених активности и методе повезивања школе и друштвене средине
- Активно учествује у јединственом деловању на младе у својој средини од предшколског васпитања до средњег образовања
- Омогући утицај друштвене средине (учешће културних и других институција на остваривању програма образовно-васпитног рада)
- Оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усвајања и начелима доживотног учења
- Омогућавање укључивања у процес европског и међународног повезивања

Васпитни :

- Усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманитарног и толерантног друштва
- Развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као о традиције и културе националних мањина
- Развијање одговорности према заштити и очувању природе и животне средине;
- Постизање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све
- Поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву
- Развијање одговорности тимског рада и сарадничког духа

Како би рад тима за културну и јавну делатност био што продуктивнији, активности ће бити најављиване на огласној табли, промовисане и забележене на сајту, фејсбук страници и у Летопису наше школе.

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Свечани пријем првака и предшколаца	септембар	Учитељи , ученици и васпитачи ,директор
Турнир у фудбалу	септембар	Наставници физичког васпитања, ученици

Обележавање Светског дана мониторинга вода -Радионица	септембар	Чланови Еко-тима, наставници, васпитачи,учитељи, ученици
Обележавање Дана зелене куповине -Радионица,израда паноя	септембар	Чланови Еко-тима, наставници,васпитачи, учитељи, ученици
Излет –Церемошња	октобар	Наставници , учитељи ,ученици и васпитачи
Обележавање „Дечје недеље“ -ЧОС посвећен правима детета,цртање у дворишту за предшколску групу и млађе разреде, приредба, панои са лепим порукама , спорски турнири, разговор представника Ученичког парламента са директором школе,сарадником и други садржаји планирани програмом обележавања Дечје недеље	октобар	Наставници српског језика, наставници музичког,наставник ликовне културе, наствници биологије, наставник техничког, наставници физичког васпитања учитељи, васпитачи, ученици,директор,стручни сарадник ученички парламент
Изложба јесењих плодова, активност у оквиру Дечје недеље	октобар	Наставници биологије и ликовне културе, ученици,учитељи,васпитачи
Крос - активност у оквиру Дечје недеље	октобар	Наставници физичког васпитања, учитељи,васпитачи, ученици
Литерарни и ликовни конкурс – програм у оквиру Дечје недеље	октобар	Наставници српског језика и ликовне кутуре, учитељи, ученици
Жанкини дани -Упознавање ученика да животом и делом Жанке Стокић,израда паноя, ученици приказују своје глумачке вештине кроз игру , Покажи шта знаш	октобар	Наставници,учитељи,васпитачи,ученици
Обележавање Светског дана чистих руку	октобар	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, васпитачи , ученици
Обележавање Светског дана здраве хране , пројекат	октобар	Чланови Еко-тима, наставници, васпитачи,учитељи, ученици
Сајам књига у Београду	октобар	Наставници , ученици
Изложба ликовних и књижевних радова ученика	новембар	Наставници српског језика и ликовне кутуре
Представа (гостујуће дечје позориште)	новембар	Глумци гостујућег позоришта
Обележавање Светског дана климатских промена	новембар	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, васпитачи,ученици
Европски дан науке	новембар	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, васпитачи,ученици
Обележавање Дана правилне исхране и кувања са децом	новембар	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, васпитачи,ученици
Изложба ликовних и књижевних радова ученика са новогодишњом тематиком	децембар	Наставници српског језика, ликовне кутуре, учитељи, васпитачи , ученици
Конкурс за најбољи дечији ликовни новогодишњи рад	децембар	Културни центар из Кучева, учитељи, наставник ликовне културе, васпитачи,ученици
Сајам науке у Београду	децембар	Чланови Еко-тима, наставници, васпитачи,учитељи, ученици
Обележавање Светског дана планина Еко-радионица	децембар	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, ученици

Зимске чаролије, прослава Нове године -Уређење холова и учионица, одељењска дружења,маскембал,приредба	децембар	Наставници српског језика, ликовне културе,биологије,географије, учитељи, васпитачи , ученици
Прослава школске славе Светог Саве -Приредба за ученике и родитеље у матичној школи и издвојеним одељењима -Изложба ликовних и књижевних радова ученика радова са темом светог Саве	јануар	Наставници српског језика, наставници музичког,наставник верске наставе, директор,учитељи,васпитачи,ученици,локална управа
Обележавање Националног дана без дувана	јануар	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, васпитачи, ученици
Обележавање Дана државности Србије – Срећење -Указати на значај националних и културних вредности	фебруар	Наставници историје, разредне старешине,учитељи, ученици
Конкурс за најбољу дечију карикатуру „Мали Пјер ”	фебруар	Учитељи, наставник ликовне културе , ученици
Изложба ликовних и књижевних радова ученика радова поводом 8. Марта -Уређење паноя школе и израда поклона за маме и баке	март	Наставници српског језика, наставник ликовне културе, ученици
Обележавање Светског дана вода Еко-радионица	март	Чланови Еко-тима, наставници, васпитачи,учитељи, ученици
Пролећне чаролије -Уређење паноя , израда ликовних и литерарних радова, спортске активности	март	Наставници српског језика, ликовне културе,биологије,географије, учитељи, васпитачи , ученици, наставници физичког васпитања
Учешће на такмичењима ученика	март-април	Предметни наставници, ученици
Обележавање Дана сећања на жртве холокауста, геноцида и друге жртве фашизма у Другом светском рату	април	Наставници историје, разредни старешине,ученици
Ускршња изложба ликовних и књижевних радова ученика	април	Наставници српског језика, наставник ликовне културе, васпитачи, ученици
Дан шале - ЧОС посвећен шали и хумору	април	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, ученици
Обележавање Дана планете Земље -Еко-пројекат	април	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, ученици,васпитачи,директор, стручни сарадник, ученички парламент
Екскурзија	април / мај	Одељенски старешине, ученици
Посета пожаревачком позоришту -Организован одлазак ученика да би упознали начин рада позоришта ,а и одгледали представу за децу	април / мај	Одељенски старешине, ученици
Посета београдском позоришту за децу	април /мај	Учитељи, васпитачи, деца
Изложба ликовних и књижевних радова ученика радова поводом завршетка школске године	мај	Наставници српског језика, наставник ликовне културе, ученици
Крос	мај	Наставници физичког васпитања, учитељи, васпитачи, ученици
Учешће на смотри рецитатора	мај	Наставници српског језика, учитељи, ученици
Обележавање Светског дана писања писама	мај	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, ученици

Обележавање Дана биодиверзитета и биолошке разноврсности	мај	Чланови Еко-тима, наставници, учитељи, ученици
Дани посвећени Милутину Миланковићу, пројектни дан -Оранизују се радионице, квиз знања и учешће узимају и деца других школа -Наградни литерарни конкур, учешће имају и ученици других школа	мај / јун	Чланови Удружења Милутин Миланковић ,директор, локална управа,наставници, васпитачи ученици, стручни сарадници , деца других школа
Летње авантуре -Уређење паноа , израда ликовних и литерарних радова, спортске активности	јун	Наставници српског језика, наставник ликовне културе, учитељи, васпитачи, ученици
Обележавање Дана заштите животне средине -Еко-радионице	јун	Чланови еколошке секције, васпитачи,наставници, ученици
Приредба поводом Дана школе	јун	Наставници српског језика, наставници музичког,директор, наставник ликовне културе, учитељи, васпитачи, ученици
Израда Летописа школе	јун	Наставници српског језика, учитељи, ученици

У издвојеним одељењима, ученици се заједно са учитељима , васпитачима и наставницима, својим програмима укључују у све манифестације у својим месним заједницама, а планирају и посебне активности.

Носиоци послова: руководиоци издвојених одељења, наставници задужени за рад слободних активности, Дечји савез, тимови, директор , стручни сарадник , ученички парламент. Наставиће се са сарадњом са локалном управом .

Током школске године ученици ће учествовати у литерарним и ликовним конкурсима , пројектима,еко-данима , радионицама, такмичењима.

Пројекти ће се мењати сваке године.

Председник : Слађана Милићевић

Чланови тима су:

Славица Миленковић
Данијела Станковић
Андријана Николић
Слађана Шпрљан
Санела Павловић
Маријана Марковић
Санела Петковић
Наташа Марјоковић
Јованка Јакимов

8) ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Бављење физичким васпитањем и спортом представља фундаментално људско право за све, као и суштински елеменат целоживотног образовања у целокупном образовном систему.

Бављење спортом може оснажити децу и младе, не само са аспекта физичког здравља, већ и када је реч о психо-социјалном развоју, јачању самопоштовања, развоју одговорности, истрајности и сарадничких вештина, усвајању позитивних вредности и бољем школском успеху. Осим тога, бављење спортом представља важно средство превенције ризичних понашања младих, попут пушења, злоупотребе алкохола и дрога, и малолетниче деликвенције. Ангажовање у спорту може кориговати факторе који доприносе деликвентном понашању.

У нашој школи план школског спорта је већ дуги низ година базиран на потребама ученика, као и праћењу Календара такмичења олимпијских спортских игара ученика Републике Србије које прописује Савез за школски спорт Србије. Са тог аспекта гледајући у план школског спорта ученика ОШ “Милутин Миланковић” убрајамо:

1. учешће на свим нивоима такмичења, од општинских до републичких и међународних такмичења, у свим спортовима које прописује Савез за школски спорт Републике Србије;
2. унутар школска такмичења тј. међуразредна такмичења у кошарци, баскету (3:3), као и такмичење у одбојци;
3. учешће на кросевима и маратонима од општинских до републичких;
4. међушколска-општинска, као и међународна спортска такмичења која се одржавају у склопу дана школе или других манифестација од значаја не само за нашу школу (у малом фудбалу, кошарци, одбојци и другим спортовима).

Подстицање школског спорта може представљати ефективну стратегију промоције и подстицања бављења спортом деце и омладине у нашој општини, са свим очекиваним користима по појединце, локалне заједнице у целини. Такође, може допринети омасовљењу спорта и стварању широке базе за развој врхунског спорта.

Горан Закшек

Маријана Обрадовић

9) ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Овај програм школа доноси на основу:

- Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање ("Службени гласник РС",бр. 46 од 26.јуна 2019, 104 од 31.јула 2020.).
- Правилника о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог ученика или трећег лица (''Сл. гласник РС'', бр 22/2016).
- Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности("Сл. гласник РС", бр. 65/2018)
- Правилника о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада (''Сл. гласник РС бр. 68/2018)
- Упутства о заштити и безбедности деце и ученика у установи (''Сл. гласник РС бр. 610-00-9531/2014-01)
- Правилника о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање ("Службени гласник РС", број 74 од 5. октобра 2018.)
- Упутства за израду акта којим установе образовања и васпитања прописују мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика (27.јун 2022),
- анализе стања безбедности, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања у установи, специфичности установе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе,
- Резултата самовредновања у овој области.

Превенцију дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања чине мере и активности којима се у установи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Општи циљ превентивних програма је да смање вероватноћу будућег насиља у школи. Примењује се три врсте превенције:

- примарна,
- секундарна и
- терцијарна.

Примарна превенција усмерена је ка целој популацији, а не само ка њеним ризичним деловима. Њена предност је што обухватањем целе групе оснажује и мотивише децу/ученике која нису склона насиљу да помогну у смањењу насиља.

Секундарна превенција односи се на рад са ризичном популацијом или онима који проблематично понашање испољавају у благом степену.

У њима се чешће користи саветовање и терапијски приступ, помагање у учењу, давање домаћих задатака, радионичарски рад у мањим групама.

Терцијарна превенција односи се на рад са младима који су већ окарактерисани као насилници.

У примени Правилника о протоколу, школа је дужна да обезбеди услове за сигурно и подстицајно одрастање и развој детета и ученика, заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања и социјалну реинтеграцију детета и ученика које је извршило, односно било изложено насиљу, злостављању или занемаривању. У свим поступцима који се тичу детета приоритетни принцип поступања је најбољи интерес детета.

Забрана насиља, злостављања и занемаривања односи се на децу, ученике, запослене, родитеље, односно друге законске заступнике, и трећа лица.

Циљеви превентивних активности:

- 1) подизање нивоа свести и осетљивости детета и ученика, родитеља и свих запослених за препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања;
- 2) неговање атмосфере сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) унапређивање знања, вештина и ставова потребних за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
- 4) унапређивање познавања процедура за пријављивање и поступање код детета и ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) подстицање усвајања позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије.
- 6) упознавање са видовима и стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом.
- 7) развијање социоемоционалних компетенција деце и ученика, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука и др.).

Установа има тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (тим за заштиту).

Чланове и руководиоца тима за заштиту одређује директор установе из реда запослених (наставник, васпитач, стручни сарадник, секретар и др.), у складу са специфичношћу установе.

Задаци тима за заштиту јесу, нарочито, да:

- 1) припрема програм заштите у складу са специфичностима установе и утврђеним мерама за унапређивање на основу анализе стања;

- 2) информише децу и ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту;
- 3) учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција запослених потребних за превенцију и интервенцију у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- 6) прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту деце и ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
- 7) сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- 8) води и чува документацију;
- 9) извештава стручна тела и орган управљања.

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Упознавање деце/ученика и родитеља са правима, обавезама и одговорностима, прописаним законом, посебно – новим Правилником о протоколу, и другим подзаконским и општим актима.	Септембар 2022.	Тим за заштиту, Одељењске старешине
Упознавање савета родитеља са новим Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.	Септембар 2022.	Тим за заштиту, Директор
Анализа стања безбедности, односно свих аспеката школске средине, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања, специфичности установе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе, на основу чега се утврђује предлог програма заштите. .	Август, септембар	Тим за заштиту, Одељењске старешине, наставници
Сарадња са Ученичким парламентом, родитељима (родитељски састанци, индивидуални разговори, едукативне и креативне радионице)	Током школске године	Директор, Тим за заштиту, одељењске старешине
Анкетирање ученика или радионичарски рад на ЧОС-у о томе како поступају кад у школи, при доласку у школу или на повратку из школе кући, виде да неко трпи насиље.	На почетку школске године	Одељењске старешине, стручни сарадник
Укључивање ученика у планирање и реализацију програма заштите (дискусија кроз одељењске заједнице, ученички парламент, вршњачки тим, прикупљање и промовисање индивидуалних ученичких предлога). Присуство представника ученичког парламента на седницама школског одбора,	Септембар, Током године	Тим за заштиту, Одељењске старешине, директор

Укључивање родитеља у креирање програма заштите - индивидуално или кроз Савет родитеља и Општински савет родитеља. Канали комуникације: родитељски састанака - онлине комуникација, телефонски разговор.	Септембар, током године	Тим за заштиту, Одељењске старешине, директор
Заједничко дефинисање и доношење одељењских и школских правила. Кроз процес договарања утврђују се и одговорности свих - ученика и наставника. Кроз процес разговора, дискусије, прикупљају се предлози од појединих ученика, парова, група ученика, а потом се организује гласање. Пре гласања, разговара се о томе зашто је добро имати одр. правило, шта је добит за сваког појединца и одељење у целини од одређеног правила. Промоција одељењских правила и разговор о вредностима које она подржавају, У процес доношења школских правила – школа укључује родитеље/законске заступнике.	На почетку школске године	Сс, тим, Одељењске старешине
Нарочито на ЧОС-у (али и другим часовима), разговарати са децом/ученицима о последицама непоштовања правила. Заједничко одлучивање о томе које ће логичне последице бити изабране. Обезбедити да логичне последице следе непосредно после неодговарајућег понашања, како би деца/ученици повезали последице са својим неодговарајућим понашањем.	На почетку школске године	Одељењске старешине, сс
Развијање система информисања у школи: панои, сајт школе са садржајима о облицима и нивоима насиља, процедурама, улогама и обавезама, као и важним информацијама (бројеви различитих СОС телефона за помоћ и подршку; мејл адресе и телефони надлежног центра за социјални рад, полиције, дома здравља). Информисање свих учесника: огласне табле, панои, плакати, брошуре, ЧОС, телефонски позиви, смс поруке, седнице савета родитеља, састанци ученичког парламента, онлајн комуникација, интернет – подаци на сајту школе.	Септембар и током школске године	Тим, одељењске старешине, директор
Промовисање и подржавање и улоге техничког особља, јер оно међу првима може да уочи и пријави наставницима потенцијалне ризичне ситуације. Њихово укључивање у план дежурства.	Септембар и током школске године	Директор, тим
Израда плана дежурства, и у складу са препорукама Министарства, тј. кризног штаба. План дежурства, поред осталог, предвиђа појачани надзор над ученицима за време одмора, док чекају долазак аутобуса и у току времена када немају организоване наставне активности. Посветити нарочиту пажњу усамљеним местима: стари део школе, подрум, школско двориште).	Август 2022.	Директор, помоћник директора

Јасно дефинисана задужења: Запослени су упознати са процедурама поступања. Запослени знају шта им је задужење. ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК: -дежура у складу са распоредом, -уочава и пријављује случај, -покреће процес заштите детета (реагује одмах у случају насилног понашања, користећи неку од стратегија, -обавештава одељењског старешину о случају, -евидентира случај у књизи дежурства, -сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља. ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА: -уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах; -учествује у процесу заштите деце; - разговара са учесницима насиља; - информише родитеље и сарађује са њима; - по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља; - прати ефекте предузетих мера; - евидентира случај и води документацију; - по потреби, комуницира са релевантним установама. ТИМ: - уочава случајеве насилног понашања; - покреће процес заштите детета, реагује одмах; - обавештава одељењског старешину и сарађује са њим; - по потреби, разговара са родитељима; - пружа помоћ и подршку ученицима, наставницима; - разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите; - обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предузетих мера; - по потреби, сарађује са другим установама; - евидентира случај. СТРУЧНИ САРАДНИК - уочава случајеве насилног понашања; - покреће процес заштите детета, реагује одмах; - обавештава одељењског старешину и сарађује са њим; - по потреби, разговара са родитељима; - пружа помоћ и подршку ученицима, наставницима;		
--	--	--

- разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите; - обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предузетих мера; - по потреби, сарађује са другим установама; - евидентира случај. ПОМОЋНО-ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ: - дежура по распореду; - прекида насиље; - уочава и пријављује случајеве насилног понашања директору. УЧЕНИЦИ и УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ: - уочавају случајеве насилног понашања, - траже помоћ одраслих, - пријављују одељењском старешини или наставнику; - учествују у у мерама заштите.		
Делимично организовано и сугерисано провођење одмора у циљу смањења непожељног понашања и напуштања школског дворишта (нпр. игре у школском дворишту за време великог одмора, стони тенис и сл.).	Након завршетка ванредне ситуације због епидемије корона вируса	Тим за заштиту, наставници, директор
Спровођење истраживања у школи о ситуацијама насиља, презентовање резултата ученицима, запосленима и родитељима и заједничко предлагање мера за смањивање насилних облика понашања,	Октобар, новембар	Психолог, одељењске старешине, предметни наставници
Формирање унутрашње заштитне мреже са дефинисаним улогама и одговорностима (коме се ученици обраћају у случају насиља; ко, када и на који начин интервенише)	Први класификациони период	Запослени, ученици, родитељи
Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање насиља (информисање о облицима насиља, начинима реаговања)	Током школске године	Директор, тим, одељењске старешине
Унапређивање компетенција наставника за рад у овој области. Стручно усавршавање у установи и ван установе (састанци стручних већа, тимова и актива, радионице, литература...).	Септембар - јун	Сс, чланови тима, Министарство
Употреба националне платформе "Чувам те" и садржаја који чине њен део за обуку, информисање, стручно усавршавање наставника, сс, ученика, родитеља	Током школске године	Сс, наставници, ученици, родитељи
Развијање компетенција ученика неопходних за развијање позитивне атмосфере и креирање безбедне, недискриминаторне, подстицајне атмосфере. Неговање толеранције на различитости, сарадње, тимског рада, разумевања	Током школске године	Сс, одељењске старешине

и уважавања, кроз активности које следе.		
Стварање атмосфере у школи да до насиља не дође, реаговање на сваки покушај насиља.	Током школске године	Тим за заштиту, сви запослени
Организација радионица усмерених на развој социо-емоционалних вештина.	Током школске године	Сс, одељењске старешине
Обуке за ненасилно решавање конфликта и препознавање ризика од насиља кроз школску медијацију,	Други класификациони период	Тим за заштиту
Организовање вршњачких едукација (на пример, старији ученици говоре млађима о опасностима које „вребају” на интернету, уз подршку и заједничку припрему наставника и стручних сарадника),	Од октобра до јуна	Сс, тим за заштиту, одељењске старешине, наставници
Прихватање и подстицање иницијативе ученика за организовање активности које доприносе позитивној атмосфери (прославе рођендана, тематски сусрети, музички догађаји...). ЧОС, УП.	Током школске године, поштујући мере превенције КОВИД-а -19	Сс, тим за заштиту, одељењске старешине, координатор ученичког парламента, наставници
Организовање активности којима се унапређује школско окружење (заједничко уређивање школског простора, прављење „зида” позитивних порука и др.).	Током школске године	Сс, тим за заштиту, одељењске старешине, координатор ученичког парламента, наставници
Истицање/похваљивање позитивних понашања, промовисање вредности (помоћ у учењу, добар пример другарства, најбоље организована акција, оглашавање списка ученика са свим петицама, ученика који су вршњацима помогли, спречили сукобе, конструктивно реаговали када је њихов друг/другарица доживео/ла насиље и др., похваљивање свих ученика првог разреда са њиховим списком и др.	Током школске године, на крају школске године (Дан школе)	Одељењске старешине, стручни сарадник, наставници (информатике...)
Обележавање Светског дана толеранције кроз радионице, дискусије, трибине и др.	Новембар	Координатор тима и Ученички парламент, одељењске старешине и други наставници
Обележавање 18.октобра (Европски дан борбе против трговине људима). Дељење лифлета, пригодно информисање, упознавање ученика виших разреда са опасностима ове појаве у савременом свету, нарочито у времену развоја информационих технологија. Сарадња са Црвеним крстом и МУП-ом Општине. Радионице, дискусије, трибине и др.	18. октобар - недељу дана пре или недељу дана после	Координатор тима и Ученички парламент, одељењске старешине и други наставници

Организовање трибина, разговора, сусрета на различите теме које могу да допринесу смањивању насилног понашања као што су: васпитни стилови, рано уочавања/препознавање насилног понашања.	Током школске године	Сс, тим за заштиту, директор, наставници
Организовање смотри из различитих области, које промовишу тимски приступ, добру атмосферу, позитивне гестове, уз укључивање што већег броја ученика.	Током школске године	Предметни наставници, тим за заштиту, директор
Покретање и организовање креативног изражавања ученика у ваннаставним активностима и током слободног времена (приредбе, смотре, изложбе, игранке, спортски турнири, хуманитарне акције)	Током школске године	Стручни сарадик, одељењске старешине
Разноврсна понуда слободних и ваннаставних активности помоћу којих ће ученици моћи на квалитетан начин да проведу слободно време,	Август, септембар	Предметни наставници
Сарадња са Црвеним крстом, припадницима МУП-а, Домом здравља, стручним друштвима и удружењима.	Током школске године	Сс, координатор тима, директор, наставници
Превенција насиља кроз наставне садржаје	Током школске године	Тим за заштиту, предметни наставници
Уређивање категорије на школском сајту посвећене ненасиљу; редовно ажурирање	Прво полугодиште	Тим за заштиту, одељењске старешине стручни сарадик
Креирање и уређивање Кутка за ученике посвећеног ненасиљу	Прво полугодиште	Тим за заштиту
Реаговање на пријаве из Кутије ненасиља (за пријављивање насиља)	Током школске године	Тим за заштиту
Укључивање ученика који имају проблеме у понашању у одговарајуће активности с циљем развијања одговорности за сопствено понашање (помоћ наставницима физичког васпитања приликом суђења на утакмицама млађих ученика; помоћ у организацији спортских и других догађаја, приредби, акција и друго).	Током школске године	Предметни наставници, одељењске старешине, тим за заштиту
Сарадња са стручним тимом за инклузивно образовање. У израду ИОП а се, уколико постоји потреба, укључује представник Тима за заштиту ради планирања активности у оквиру ИОП-а, а у вези са заштитом од насиља.	Током школске године	Сс, тим за заштиту, стручни тим за инклузивно образовање
Помоћ деци/ученицима са проблемима у понашању, уклапању и средину или учењу.	Током школске године	Сс, одељењски старешина, тим за заштиту, стручни тим за инклузивно образовање
Заједничко гледање едукативних филмова, забавних програма, спортских догађаја и разговор о њима.	Током школске године	Тим за заштиту, Одељењске старешине, Предметни наставници, ученички парламент

Организовање квизова на одр. тему (нпр. родно заснованог насиља или сл. или конкурса на којима ће ученици кроз стрип, цртеж, плакат или фотографије промовисати идеју ненасиља у школском окружењу.	Током школске године	Тим за заштиту, Предметни наставници
„Недеља ненасиља”, која је везана за неку тему коју предложи ученици (дигитално насиље, вршњачко насиље, трговина људима...).	Фебруар - март	Тим за заштиту, Одељењске старешине, Предметни наставници, ученички парламент
Активности обухватају сву децу у школи, родитеље, наставнике и стручњаке ван школе, као и госте из оближњих школа. Обухваћене су разноврсне активности, од спортских такмичења, предавања, радионица, форум представа, дружења са гостима из других школа и учешће родитеља...		
Организовање конкурса за најбоље новогодишње поруке. Оне се могу креирати се на нивоу одељења или појединачно, а могу бити у различитом облику: написане, нацртане у дигиталној форми...	Децембар	Тим за заштиту, одељеске старешине, Наставници српског језика, ликовне културе, технике и технологије, информатике и рачунарства и др.
Превентивне активности у оквиру програма Основи безбедности деце за ученике 1., 4. и 6. разреда	Током школске године	Учитељи, одељењске старешине, предметни наставници
Предавања и трибине на тему превенције насиља у организацији МУП-а, дома здравља, спортских организација	Током школске године	Представници МУП-а, одељ. старешине
Примена ефикасних стратегија у раду са ученицима: са свим ученицима и са ученицима који показују проблеме у понашању. Стручно усавршавање у установи.	Током школске године	Наставници, Сс, Тим за заштиту
Развијање знања, вештина и ставова код ученика, кроз свакодневни образовно-васпитни рад са ученицима и кроз посебно развијене програме.	Током школске године	Тим за заштиту, Одељењске старешине, Предметни наставници
Примена различитих стратегија у раду са ученицима и развијање неопходних знања, вештина и ставова код ученика неопходних за добро функционисање у заједници -	Током школске године	Тим за заштиту, сс, Одељењске старешине, Предметни наставници
Уколико наставник има проблема у руковођењу одељењем, не успева да обезбеди континуиран процес учења на часу (не може да успостави дисциплину), директор предузима мере како би наставник унапредио свој рад: - присуствује часовима и прати постигнуте резултате, - укључује педагошко-психолошку службу или ментора, - даје инструкције које вештине и сегменте рада наставник треба да унапреди, - предлаже стручно усавршавање за одређене области.	Током школске године	Директор, сс
Примена позитивне дисциплине - постављање јасних очекивања у учионици и похвале и охрабривање ученика који испуњавају та очекивања.	Током школске године	Наставници, сс, тим

На непожељно понашање реагује се ненасилним стратегијама које ученицима омогућавају да разумеју и уче на својим и грешкама других.		
Охрабрења, похвале и награде од стране наставника, као афирмација пожељног понашања. Стратешко коришћење похвале у функцији информисања ученика о његовом понашању. Наставници треба да нагласе вредност понашања које похваљују и такође да објасне специфичне вештине које су ученици показали. Такође би требало да подстакну међусобну сарадњу ученика при одабиру награде за одређено понашање.	Током школске године	Наставници, сс, тим
Васпитни рад, појачан васпитни рад и васпитни рад који је у интензитету примерен потребама, самостално или у сарадњи са надлежним органима, организацијама и службама	Током школске године	Одељењски старешина, васпитач, наставник, стручни сарадник
Превентивни рад са ученицима који испољавају проблеме у понашању применом јединственог педагошког приступа. Рано препознавање ризика за насилно понашање: повлачење из групе, претерано осећање одбацивања, неконтролисани бес, слабо интересовање за школу и слаба постигнућа, изражавање насиља кроз цртеж или писани рад, стални дисциплински проблеми, низак ниво толеранције на фрустрације, самодеструктивност. Правовремено уочавање наведених понашања у циљу идентификовања ученика којима је потребна помоћ. Сарадања наставника међусобно и сарадња са сс у циљу исправног разумевања узрока неадекватног понашања ученика и развијања стратегија и вештина којима могу најбоље да га подрже у настојању да промени неприхватљиво понашање у пожељно.	Током школске године	Сс, одељењске старешине, сви наставници
Укључивање и других релевантних институција, пр. из области здравствене и социјалне заштите.	Према потреби	Директор, сс, одељењски старешина
Одељењски старешина, васпитач, наставник и стручни сарадник је дужан да обезбеди заштиту детета и ученика од произвољног или незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, као и заштиту од незаконитих напада на његову част и углед.	Током школске године	Одељењски старешина, васпитач, наставник и стручни сарадник
Заштита деце/ученика од произвољног и незаконитог мешања у њихову приватност, породицу, дом или преписку, заштита од незаконитих напада на углед и част. Вођење и чување документације о свим ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања у којима тим за заштиту учествује, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.	Током школске године	Директор, чланови тима, сви наставници
Укључивање представника родитеља и локалне заједнице, ученичког парламента и по потреби одговарајућих стручњака (социјални радник, специјални педагог, лекар, представник полиције и др.) у тим за заштиту,	Током школске године	Директор, чланови тима

према потреби.		
Самовредновање везано за област заштите од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.	Мај, јун	Сс, Тим за самовредновање, Тим за заштиту, Предметни наставници
Праћење и вредновање ефеката превентивних мера и активности како би се проценило да ли и какве ефекте имају. Усклађивање превентивних активности са резултатима вредновања. Укључивање ученика, запослених и родитеља у процес вредновања ефеката превентивних активности.	Мај, јун	Сс, Тим за заштиту, Директор, ученици, запослени и родитељи
На основу анализа стања, праћења насиља, злостављања и занемаривања, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције, дефинисање даље политике заштите деце и ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.	Јун- август	Сс, Тим за заштиту, директор
Подношење извештаја директору школе, два пута годишње, у складу са законом и Правилником о протоколу.	На крају полугодишта	Сс, тим за заштиту

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У установи се интервенише на насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: деце или ученика (вршњачко насиље); запосленог и детета, односно ученика; родитеља и детета, односно ученика; родитеља и запосленог; ученика и запосленог, као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, ученика, запосленог или родитеља.

Установа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да дете и ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Установа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да запослени трпи насиље од стране ученика, родитеља или трећег лица у установи или за време организовања активности установе, у складу са Правилником о протоколу поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања по нивоима

Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интензитету, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима. Процена нивоа насиља се доноси на основу анализе интензитета, степена ризика, трајања и учесталости понашања, последица, броја учесника, узраста и карактеристика развојног периода детета, односно ученика.

На предшколском узрасту, у складу са развојним карактеристикама узраста, говоримо о сукобима међу децом и агресивном понашању.

Тим за заштиту детета на предшколском узрасту, приликом анализе ситуације и доношења плана активности у раду са дететом и породицом, узима у обзир учесталост понашања, трајање, интензитет, последице, степен ризика по учеснике ситуације, карактеристике развојног периода и индивидуалне карактеристике детета.

У реализацију плана активности укључује се родитељ детета. Уколико укључивање породице није у најбољем интересу детета, установа на основу стручног мишљења Тима за заштиту укључује надлежни центар за социјали рад. У складу са проценом ризика и потребама детета укључују се и други системи из спољашње мреже заштите у складу са својом надлежностима (систем социјалне заштите, систем здравствене заштите).

Облици насиља су:

- физичко насиље и злостављање,
- психичко насиље и злостављање,
- социјално насиље и злостављање,
- сексуално насиље и злостављање,

облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија и других комуникационих програма...

Сви облици насиља могу да буду сврстани у три нивоа, у складу са Правилником о протоколу.

Интервенција према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

Ниво насиља и злостављања условљава и предузимање одређених интервентних мера и активности.

На првом нивоу, по правилу, активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, односно васпитач, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално.

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исто дете и ученик трпи поновљено насиље и злостављање за ситуације првог нивоа, установа интервенише активностима предвиђеним за други, односно трећи ниво.

На другом нивоу, по правилу, активности предузима одељењски старешина, односно главни васпитач у дому, у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. Уколико појачани васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру, у складу са законом.

На трећем нивоу, активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција и друге организације и службе). Када су извршиоци насиља ученици старости до 14 година против којих се не може поднети прекршајна или кривична пријава, нити покренути прекршајни и кривични поступак, на овом узрасту се искључиво примењују мере из надлежности образовно-васпитног система, здравственог система и система социјалне заштите. У раду са учеником до 14 година родитељ има обавезу да се укључи у појачан, односно по интензитету примерен потребама ученика васпитни рад. Уколико присуство родитеља није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију или јавног тужиоца.

На овом нивоу обавезни су васпитни рад који је у интензитету примерен потребама ученика, као и покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере, у складу са законом. Ако је за рад са учеником ангажована и друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и међусобно усклађују активности.

Када дете предшколског узраста испољава агресивно понашање које је део развојне фазе или последица сметње у развоју детета васпитач у сарадњи са Тимом за заштиту планира мере подршке уз обавезно укључивање родитеља, и уз процену Тима да ли је потребно укључивање других институција за подршку детету и породици (центра за социјални рад, здравствене службе и др.).

Када родитељ чини насиље или злостављање детета и када његово укључивање у поступак није у најбољем интересу детета, Тим за заштиту обавезно укључује надлежни центар за социјални рад.

Информације о насиљу, злостављању и занемаривању прикупља, по правилу, психолог, педагог, односно друго задужено лице у установи – одељењски старешина, наставник, васпитач или члан тима за заштиту, непосредно по сазнању или сумњи на насиље, злостављање и занемаривање. Начин прикупљања информација одређује се у складу са Законом.

Ако постоји сумња или сазнање о **насиљу, злостављању и занемаривању** детета и ученика **у породици**, директор без одлагања обавештава полицију или јавног тужиоца, који предузимају даље мере у складу са законом.

Уколико се ради о догађају који захтева предузимање неодложних интервентних мера и активности, директор обавештава родитеља и центар за социјални рад, који даље координира активностима са свим учесницима у процесу заштите детета и ученика.

Ако постоји сумња да насилни догађај може да има елементе кривичног дела или прекршаја, директор обавештава родитеља и подноси кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

Уколико постоји сумња или сазнање да је ученик укључен у промовисање, заговарање и подржавање **идеолошки мотивисаног насиља**, односно у насилни екстремизам, директор школе сазива тим за заштиту који разматра ситуацију и на основу прикупљених информација одлучује о даљем поступању.

Уколико постоји сумња или сазнање да ученик припрема и/или учествује у идеолошки мотивисаном насиљу, односно у насилном екстремизму које има елементе кривичног дела и када тај догађај очигледно захтева неодложно поступање, директор одмах обавештава родитеља, јавног тужиоца и полицију.

Уколико постоји сумња или сазнање да је дете, односно ученик укључен у било који облик **трговине људима**, директор се обраћа служби надлежној за идентификацију и подршку жртава трговине људима, односно Центру за заштиту жртава трговине, надлежном центру за социјални рад и полицији.

Увек када је **запослени починилац насиља**, злостављања и занемаривања према детету и ученику у установи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према детету и ученику - план заштите, на основу Правилника о протоколу.

Када је родитељ починилац насиља и злостављања према запосленом, свом детету, детету/ученику или трећем лицу директор одмах обавештава полицију или јавног тужиоца.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор обавештава родитеља и центар за социјални рад, покреће васпитно-дисциплински поступак, и изриче васпитно-дисциплинску меру, у складу са Законом, а ако постоје елементи кривичног дела или прекршаја, пријаву подноси надлежном јавном тужилаштву, односно, прекршајном суду.

Уколико постоји сумња да је починилац насиља, злостављања и занемаривања треће одрасло лице (укључујући пунолетног ученика) према детету и ученику, директор, обавезно, истовремено обавештава родитеља детета које је изложено насиљу, злостављању и занемаривању, надлежни центар за социјални рад и подноси кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

Када се насиље и злостављање дешава у установи између одраслих лица, директор предузима мере, у складу са законом.

Уколико школа има сазнање да се насиље у које су укључени ученици догодило ван школе, дужна је да појача васпитни рад са ученицима уз обавезно укључивање родитеља, осим када се ради о насиљу у породици, када ће укључити надлежни центар за социјални рад.

Уколико се насилно понашање догоди у простору установе и/или у време образовно-васпитног рада и других активности установе, предузимају се мере појачаног васпитног рада, а у складу са проценом нивоа води и окончава васпитно-дисциплински поступак у роковима и на начин утврђен законом. Установа обавештава друге институције у зависности од процењеног нивоа насиља.

Редослед поступања у интервенцији

1) Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања обавља се **прикупљањем информација** – директно или индиректно, уз поштовање принципа утврђених Конвенцијом и правила која се примењују у поступцима у којима учествује малолетно лице – дете и ученик..

Са циљем утврђивања релевантних чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња на насиље, злостављање и занемаривање.

Установа проверава сваку информацију о могућем насиљу, злостављању и занемаривању и врши преглед видео записа. Када родитељ пријави директору непримерено понашање запосленог према његовом детету, директор поступа у складу са законом.

У случају неосноване сумње појачава се васпитни рад и прати понашање учесника. Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за извршено насиље, злостављање и занемаривање.

2) Зауостављање насиља и злостављања и смиривање учесника - обавеза је свих запослених у установи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног наставника, односно васпитача. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ.

3) Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби (пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад) обавља се одмах након зауостављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета и ученика, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Консултације у установи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције, односно ради успостављања и развијања усклађеног, уједначеног и ефикасног поступања. у консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, васпитач, психолог, педагог, тим за заштиту, директор, ученички парламент.

Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања и занемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: школску управу Пожаревац, центар за социјални рад, полицију, правосудне органе, здравствену службу, а по потреби одељење надлежно за послове ученичког и студентског стандарда.

5) Мере и активности предузимају се за све нивое насиља и злостављања. Сачињава се **оперативни план заштите** за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за сву децу и ученике – учеснике насиља и злостављања (оне који трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања).

План заштите зависи од: врсте и тежине насилног понашања, последица насиља по појединца и колектив, броја учесника и сл. Мере и активности се планирају на основу сагледавања карактеристика детета/ученика, потреба за подршком и уз учешће детета/ученика и родитеља, осим када се ради о насиљу у породици, када је нужно укључити надлежни центар за социјални рад.

План заштите садржи: активности усмерене на промену понашања – појачан васпитни рад, рад са родитељем, рад са одељењском заједницом, укључивање ученичког парламента и савета родитеља, а по потреби и органа управљања; носиоце тих активности временску динамику; начине којима ће се обезбедити поновно укључивање свих учесника насиља, злостављања и занемаривања у ширу друштвену заједницу. Мере и активности предузимају се уз учешће детета и ученика и тако да буду у складу са његовим развојним могућностима.

Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада или васпитног рада који у интензитету одговара потребама детета, односно ученика, **прилагоди и образовни рад**, предлаже тиму за пружање додатне подршке ученицима припрему индивидуалног образовног плана.

План заштите сачињава тим за заштиту заједно са одељенским старешином, односно васпитачем, психологом, педагогом, секретаром директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама. За ученика који се образује у складу са чланом 76. став 6, тач. 1) и 2) Закона о основама система образовања и васпитања у израду плана заштите се укључује Тим за инклузивно образовање. У припрему плана заштите и реализацију, када год је могуће, установа укључује представнике одељенске заједнице, односно групе, ученичког парламента, као и децу, односно ученике – учеснике у насиљу и злостављању.

План заштите се, обавезно, периодично, евалуира.

За трећи ниво насиља и злостављања директор установе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство, односно надлежну школску управу, у року од 24 сата.

Процена нивоа насиља у року од 24 сата утврђује се на састанку тима за заштиту.

Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту процени да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета и ученика, о чему обавештава полицију или надлежног јавног тужиоца и надлежни центар за социјални рад.

Уколико је неопходна комуникација са медијима, одговоран је директор, осим ако је директор учесник насиља, злостављања или занемаривања. У том случају комуникацију са медијима остварује председник органа управљања. О комуникацији са медијима школа одмах обавештава школску управу Пожаревац и службу надлежну за односе са јавношћу Министарства.

6) праћење ефеката предузетих мера и активности (одељењски старешина, васпитач, тим за заштиту, психолог и педагог) - ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање детета и ученика који је трпео, који је извршио насиље и злостављање, и деце и ученика који су били сведоци.

Прати се и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби.

Документација, анализа и извештавање

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности установа:

- 1) прати остваривање програма заштите установе;
- 2) евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа;
- 3) прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа;
- 4) укључује родитеља у васпитни рад у складу са врстом и нивоом насиља и праћење ефеката предузетих мера и активности;
- 5) анализира стање и извештава.

Одељењски старешина, односно васпитач бележи насиље на првом нивоу; прати и процењује делотворност предузетих мера и активности и евидентира у педагошкој документацији.

О случајевима насиља другог и трећег нивоа, документацију води, чува и анализира за потребе установе психолог, а изузетно, други члан тима за заштиту кога је одредио директор.

Тим подноси извештај директору два пута годишње. Директор извештава орган управљања, савет родитеља и ученички парламент. Извештај о остваривању програма заштите доставља се школској управи Пожаревац.

На основу анализа стања, праћења насиља, злостављања и занемаривања, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције, установа дефинише даљу политику заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Тим за заштиту деце и ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања:

Слађана Петрашковић, стручни сарадник – психолог
Владимир Тодосијевић, директор
Слађана Милићевић, наставник разредне наставе
Слађана Шпрљан, наставник музичке културе
Данијела Николић, професор техничког образовања
Јелена Пантић, наставник енглеског језика
Маријана Обрадовић, наставник физичког васпитања
Тамара Јованчевић, наставник физичког васпитања
Горан Закшек, наставник физичког васпитања, председник,
Биљана Поповић, секретар
Славољуб Илић, представник родитеља
Огњен Стојадиновић, представник ученичког парламента

10) ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

РЕЦИТАТОРСКО-ДРАМСКА СЕКЦИЈА

Циљеви рецитаторско- драмске секције су:

Рецитаторско-драмска секција омогућава развој личних склоности за књижевност и књижевно стваралаштво, развија и негује интерес за литерарно и говорно презентовање књижевне умјетности. Развија се код ученика љубав према књизи и проширују знања о књижевном стваралаштву. Ученици ће на секцији упознати се с дикцијом, акцентом, интонацијом и темпом. Откриће лепоте поезије и драмског текста и бити подстакнути на читање и самостални истраживачки рад.

Задаци рецитаторско-драмске секцијесу:

- упознавање са основама драмског истраживања,
- богаћење и развијање маште и креативног начина мишљења,
- развијање способности за концентрацију и способности за јавне наступе,
- стицање способности лепог, течног и креативног импровизованог изражавања,
- стицање искуства и навика за колективни живот и рад,
- развој опажања, размишљања и слободног изражавања,
- развијање критичке способности,
- развијање самоконтроле, досетљивости...
- подстицање интересовања за истраживање

План рада рецитаторско-драмске секције

Септембар:

1. Формирање секције, план и програм рада;
2. Чиниоци изражајног казивања, артикулација и дикција;Избор комада за приредбу. Подела улога- прво читање;
3. Вежбе визуелног контакта, мимике и гестикулације . Проба драмског текста;
4. Врсте рецитована (соло и хорско) . Значај импровизације у драмском комаду;

Додате активности и задаци:
Припрема приредбе поводом Дечје недеље;
Стварање сцене и костима;

Срадња са члановима ликовне секције.

Октобар

5. Слушање и гледање : Познати рецитују и глуме- слушање и гледање снимака; Проба за приредбу поводом Дечје недеље.
6. Приредба поводом Дечје недеље;
7. Анализа ученичких изведби(истицање и похваљивање добрих страна изведбе и указивање на лоше стране у циљу уклањања грешки)
8. Избор рецитација и вежбање изражајног рецитовања - припрема за приредбу поводом Нове године;

Додатне активности и задаци:

Припрема и реализовање приредбе поводом Дечје недеље;
Сарадња са ликовном секцијом-сценографија и костими.

Новембар

9. Избор тематских драматизација за приредбу- подела улога-измене на самом тексту (ученици утичу на коначан облик текста);
10. Увежбавање рецитација и драматизација (гест, мимика, акценат, темпо);
11. Увежбавање рецитација и драматизација (гест, мимика, акценат, темпо);
12. Слушање и гледање : Познати рецитују и глуме- слушање и гледање снимака; Проба за приредбу поводом Нове године.

Додатне активности и задаци:

Мотивисање ученика да се укључе у процес стварања драмског текста;
Сарадња са новинарско-литерарном секцијом;

Децембар

- Увежбавање рецитација и драматизација за приредбу поводом Нове године;
13. Новогодишња приредба;
 14. Избор тематских драматизација и рецитација за приредбу поводом Светог Саве;
 15. Подела улога- измена текста- прво читање; Увежбавање рецитација;

Додатне активности и задаци:

Мотивисање ученика да се укључе у процес стварања драмског текста;
Сарадња са новинарско-литерарном секцијом;

Сардња са ликовном секцијом.

Јануар

16. Увежбавање драматизација и рецитација поводом Светосавске приредбе;
17. Приредба поводом Светог Саве.

Додатне активности и задаци:

Мотивисање ученика да се укључе у процес стварања драмског текста;
Сарадња са новинарско-литерарном секцијом;
Сардња са ликовном секцијом.

Фебруар

18. Анализа ученичких изведби на приредби поводом Светог саве.
19. Избор рецитација за предстојећу Смотру рецитатора;
20. Слушање: познати рецитију, слушање снимака;
21. Увежбавање рецитација(темпо, акценат, пауза, дикција).

Март

22. Увежбавање рецитација (емоција и способност преношења емоције)
23. Увежбавање рецитација (мимика, телесни став);
24. Смотра рецитатора у школи (Школско такмичење);
25. Избор драмских текстова поводом приредбе за Васкс;

Додатне активности и задаци:

Срадња са новинарско-литерарном секцијом;
Анализа ученичких изведби.

Април

26. Прво читање и увежбавање драмских текстова; Избор рецитација;
27. Увежбавање драмских текстова (гест, карактер који се глуми, способност разумевања);
28. Увежбавање драмских текстова и рецитација;
29. Васкршња приредба;

Додатне активности и задаци:
Срадња са новинарско-литерарном секцијом;
Анализа ученичких изведби;
Срадња са литерарном секцијом.

Мај

- 30. Избор дармских текстова за приредбу поводом Дана школе;
- 31. Увежбавање драматизације- подела улога, прво читање,
- 32. Увежбавање драмског текста;
- 33. Увежбавање драмског текста

Додатне активности и задаци:
Срадња са новинарско-литерарном секцијом;
Срадња са ликовном секцијом секцијом(израда сцене, костими).

Јун

- 34. Приредба поводом Дана школе
- 35. Анализа рада рецитаторско-драмске секције.

Предметни наставници:
Славица Миленковић
Данијела Станковић
Андријана Николић

НОВИНАРСКО-ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА

Новинарско-литерарна секција подстиче ученике на литерарно стваралаштво, и упућује у технике израде различитих облика писмених састава, развија креативност и оспособљава их за анализу различитих врста писмених састава.

Циљ ове секције јесте да деца уживају у писању различитих писмених састава, познају главне елементе различитих облика писменог изражавања, богате фонд речи и користе га, испољавају оригиналност и креативност у писању и да развијају критички став према свом раду (способност анализирања и писања побољшане верзије).

Циљеви и задаци литерарне секције су:

- Развој културе писменог изражавања
- Усвајање различитих функционалних стилова
- Писање различитим функционалним стиливима
- Развој љубави према писаној речи
- Развој интересовања за писање
- Сликовитост и јасност у писању
- Развој маштовитости и креативности
- Развој радних навика

План рада новинарско-литерарне секције

СЕПТЕМБАР

1. Формирање секције (на основу личног опредељења и талента ученика);
2. Упознавање ученика са циљевима и садржајима (план рада може да се прилагоди идејама ученика)
3. Изражајно читање;
4. Књига – мој најбољи пријатељ или нека тема везана за дечји свет и обележавање Дечје недеље.

Додатне активности и задаци:

Сарадња са дечјим часописима: „Нај“, „Витез“ и „Мали забавник“.

ОКТОБАР

5. Читање ученичких радова на тему из дечјег света поводом обележавања недеље;
6. Упознавање са различитим функционалним стиловима (у зависности од узраста ученика);
7. Писање и читање радова на тему јесени; мотив јесени као инспирација за литерарне радове;
8. Формирање школског часописа (ученичке идеје биће од великог значаја);

Додатне активности и задаци:

Проналажење примера за сваки функционални стил;
Формирање редакције школског часописа;
Сарадња са дечјим часописима „Нај“, „Витез“ и „ Мали забавник“.

НОВЕМБАР

9. Упознавање са облицима новинарског изражавања (вест, извештај и репортажа);
10. Проналажење и уочавање облика новинарског извештавања у дневној штампи;
11. Самостално писање новинског чланка (вест, извештај и репортажа);
12. Читање и коментарисање радова.

Додатне активности и задаци:

Писање вести, чланка и репортаже (примерено је узрасту ученика и градиву наставе српског језика);
Сарадња са дечјим часописима „Нај“, „Витез“ и „ Мали забавник“.

ДЕЦЕМБАР

13. Облици новинарског изражавања (репортажа и интервју);
14. Мотив Нове године – избор теме за новогодишње стваралаштво;
15. Интервју са неким наставником из школе; Репортажа о неком актуелном догађају;
16. Читање радова и њихова анализа.

Додатне активности и задаци:

Рад на прикупљању материјала за школски часопис;
Тематска посета библиотеци у Кучеву и Голбцу и писање репортаже на ту тему;
Сарадња са дечјим часописима „Нај“, „Витез“ и „ Мали забавник“.

Јануар

17. Прича мог детињства;
18. Свети Сава као инспирација за литеррно стваралаштво;

Додатне активности и задаци:

Учешће на Светосавском конкурс
Сарадња са децјим часописима „Нај“, „Витез“ и „Мали забавник“.

Фебруар

19. Прича старе фотографије;
20. Сан (описати сан, предосећање);
- 21.Час слободног стваралаштва (поезија);
22. Час слободног стваралаштва (проза);

Додатне активности и задаци:

Учешће на актуелним конкурсима;
Скупљање материјала за школски часопис;
Сарадња са децјим часописима „Нај“, „Витез“ и „Мали забавник“.

Март

23. Изношење идеја за школски часопис;
24. План израде часописа; Дан мајки као мотив у уметности;
25. Подела задатака за рад на часопису;
26. Избор новинара уредника;

Додатне активности и задаци:

Скупљање материјала за школски часопис;
Сарадња са децјим часописима „Нај“, „Витез“ и „Мали забавник“.

Април

27. Пролеће као инспирација у литерарним радовима;
28. Рад на школском часопису(избор радова, лектура)
29. Рад на школском часопису (штампање);

30. Час слободног стваралаштва;

Додатне активности и задаци:

Скупљање материјала за школски часопис;

Прекуцавање радова;

Сарадња са ликовном секцијом- избор ликовних радова;

Сарадња са дејчим часописима „Нај“, „Витез“ и „ Мали забавник“.

Мај

31. Школа као мотив у литерарном стваралаштву;

32. Израда радова који ће учествовати у литерарном сусрету поводом Дана школе;

33. Промоција школског часописа;

34. Час слободног стваралаштва (поезија и проза);

Додатне активности и задаци:

Учешће на литерарном сусрету поводом Дана Школе;

Сарадња са дејчим часописима „Нај“, „Витез“ и „ Мали забавник“.

Јун

35. Лето и распуст се ближе - час слободног стваралаштва;

36. Анализа рада секције;

Додатне активности и задаци:

Награђивање најуспешнијих чланова секције;

Промоција школског часописа;

Сарадња са дејчим часописима „Нај“, „Витез“ и „ Мали забавник“.

Предметни наставници:

Данијела Станковић

Славица Миленковић

Андријана Николић

ПЛАН РАДА САОБРАЋАЈНЕ СЕКЦИЈЕ				
НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ		Ученици од 5. до 8. разреда Наставник: Данијела Николић		
РЕДНИ БРОЈ	АКТИВНОСТ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА	ВРЕМЕ	ЦИЉ
1.	Формирање секције и избор председништва секције	Предавања, Попуњавање тестова, Полигонска возња бицикле	септембар	Циљеви организовања и рада саобраћајне секције у основној школи су: - активности на унапређењу саобраћајне културе и безбедности у саобраћају свих ученика, наставника и родитеља, - оспособљавање чланова секције из виших разреда за «вршњачку едукацију» у радионицама нижих разреда, и - подстицање афинитета и талента за опредељење ка неком од занимања из области саобраћаја.
2.	Упознавање основних карактеристика путева и организације саобраћаја у њему		септембар	
3.	Упознавање основних карактеристика путева и организације саобраћаја у њему		септембар	
4.	Кретање возила на путу		септембар	
5.	Кретање возила на путу,брзина,скретање		октобар	
6.	Саобраћај у тунелу и возила под пратњом		октобар	
7.	Првенство пролаза,саобраћај на раскрсници мимоилажење,претицање и обилажење		октобар	
8.	Првенство пролаза,саобраћај на раскрсници		октобар	

	мимоилажење,претицање и обилажење			
9.	Знакови опасности		новембар	
10.	Знакови изричите наредбе		новембар	
11.	Знакови обавештења и допунске табле		новембар	
12.	Ознаке на коловозу		новембар	
13.	Ознаке на коловозу		децембар	
14.	Светлосни саобраћајни знаци који дају овлашћена лица		децембар	
15.	Светлосни саобраћајни знаци који дају овлашћена лица		децембар	
16.	Кретање пешака и обавеза возача према пешацима		децембар	
17.	Кретање пешака и обавеза возача према пешацима		јануар	
18.	Саобраћај бицикла и бицикла са мотором		јануар	
19.	Саобраћај бицикла и бицикла са мотором (укључивање бицикла у јавни саобраћај)		јануар	
20.	Вожња бицикла коловозом и у раскрсници		фебруар	
21.	Најчешће грешке у саобраћају и последике саобраћајних незгода		фебруар	

22.	Најчешће грешке у саобраћају и последице саобраћајних незгода		фебруар	
23.	Решавање тестова		март	
24.	Решавање тестова		март	
25.	Резултати тестова		март	
26.	Припрема за вожњу бицикле на полигону		март	
27.	Припрема за вожњу бицикле на полигону		април	
28.	Вожња бицикле на полигону		април	
29.	Вожња бицикле на полигону		април	
30.	Вожња бицикле на полигону		мај	
31.	Вожња бицикле на полигону		мај	
32.	Вожња бицикле на полигону		мај	
33.	Вожња бицикле на полигону		мај	
34.	Вожња бицикле на полигону		јун	
35.	Резултати рада саобраћајне секције		јун	
36.	Резултати рада саобраћајне секције		јун	

Данијела Николић

11) ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Сврха/општи циљ професионалног развоја у основној школи је развијање могућности ученика за доношење квалитетних животних одлука везаних за избор образовања и занимања.

Специфични циљеви професионалног развоја формулисани као исходи учења:

Ученици ће:

- Препознавати своја интересовања, личне особине и јаке стране и уградити их у позитивна размишљања о себи у будућности (оријентација на будућност)
- Препознавати животне улоге одраслих у својој околини као и однос између радних и осталих животних улога (важност рада у животу појединца)
- Стећи знања о различитим занимањима и компетенцијама потребним за обављање појединих послова (познавање света рада)
- Разумети како поједина занимања доприносе квалитету живота у друштву (друштвена вредност рада).

Циљ професионалне оријентације у основној школи јесте развијање спремности ученика да стиче знања и искуства о себи и свету рада, да доноси реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и опредељивања, свестан шта оне значе.

Основни општи задаци програма професионалне оријентације су:

- упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да и сами свесно доприносе сопственом развоју
- упознавање ученика са светом рада и занимања, системом средњег образовања и васпитања
- формирање правилних ставова према раду
- подстицање ученика на испитивачко, истраживачко понашање према себи и свету
- оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања
- успостављање сарадње са родитељима ученика и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци и подстицање и усмеравање њиховог професионалног развоја
- успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика.

План рада Тима за професионалну оријентацију ученика за школску 2021/22.год.

Време	Активности	Носиоци активности и учесници
Август, септембар, октобар	- Израда програма активности са динамиком реализације - Прикупљање значајних информација у вези са ПО за текућу школску годину - Разматрање плана акције у вези са транзицијом ученика који се образују по ИОП-у	Тим, СС
Октобар	- Прављење паноа: Преглед средњих школа и образовних профила са минимумом потребних бодова за упис у одређене профиле –ученици из УП - Припрема радионица из пројекта „ПО на преласку у средњу школу“ за ЧОС - Припрема и реализација радионица на ЧОС-у из области самоспознаје - Припрема и реализација информативних разговора на часовима ОС о могућностима наставка школовања после завршене ОШ - Индивидуални разговори са родитељима и ученицима који се образују према ИОП – планирање активности	СС, одељењске старешине, родитељи
Новембар	- Анкета за ученике о професионалним интересовањима и плановима - Реализација радионица из области информисања о занимањима - Реализација родитељског састанка: "Како помоћи детету при избору школе/занимања – упознавање са програмом ПО"	ОС, СС, ученици, родитељи
Децембар	- Ученици интервјуишу родитеље о њиховом занимању и садржају посла – разговор на ЧОС-у, зидне новине од датог материјала - Радионице из области упознавања мреже школа	ОС, СС, ученици, родитељи
Фебруар	- Радионица – Захтеви занимања и контраиндикације за различита занимања - Психолошко испитивање личности и способности ученика који имају потешкоће при опредељивању у ПО - Обрада и анализа података након тестирања	СС, ученици
Март	- Реални сусрети са светом рада – одлазак на радно место - Психолошко испитивање личности и способности ученика који имају потешкоће при опредељивању у ПО - Обрада и анализа података након тестирања	СС, ученици

	- Анкетирање ученика о њиховим професионалним интересовањима, обрада и анализа резултата - Рад на проф.опредељивању ученика који имају сметње у развоју	
Април	- Реализација родитељског састанка на тему „Завршни испит и процедуре приликом уписа у средњу школу“ - 27.04. Дан девојчица – жене предузетници, успешне у свом послу - Израда информативног летка професионалне оријентације и њихова дистрибуција ученицима и родитељима - Пробни завршни испит у организацији МПНТР	СС, ученици, родитељи
Мај	- Саветовање – израда предлога усмеравања ученика у средње школе	СС, ОС
током школске године	- Постављање значајних информација у вези са ПО на сајт школе и ФБ страницу за ПО у школи, као и континуирано уређивање паноа за ПО у простору школе; припрема материјала за учење на даљину - Редовно информисање ученика о активностима „Отворених врата“ средњих школа	СС, ОС

Активности на остваривању Програма ПО у млађим и старијим разредима одвијаће се кроз реализацију редовне наставе и оне наставне садржаје на које се могу надовезати васпитне и образовне поруке ученицима, које ће им олакшати увид у свет занимања. Осим тога, на часовима ОС ће се реализовати теме прилагођене узрасту ученика, а које ће такође усмеравати пажњу ученика на овај важан сегмент у њиховом будућем животу.

I, II и III разред		
Време	Активности	Носиоци активности
Током године	Подстицање развоја радних навика, организација времена, обавезе и слободно време	Одељењски старешина у сарадњи са стручним сарадником
Октобар	Уочавање и идентификовање ученика са израженим музичким, ликовним и спортским способностима и мере за њихов развој (активности: Радимо што волимо).	

Током године	Спортске активности у одељењу	Одељењски старешина, наставник физичког васпитања
Новембар, децембар	Имитације послова одраслих	Одељењски старешина
Новембар, јануар, март	Занимања око нас (1. и 2.р.).	Одељењски старешина
Током године	Шта знам о појединим занимањима - квиз	Одељењски старешина
IV, V и VI разред		
Септембар-јун	Спортска такмичења између одељења	Наставник физичког васпитања
	Причамо лепе приче, препричавамо доживљаје, путовања	Одељењски старешина, Наставник српског језика
Новембар	Опажање и резоновање ученика после гледања филма или позоришне представе	Наставник српског језика
Децембар	Правимо честитке, предмете од разног материјала	Наставник ликовне културе
Фебруар	Мој родитељ је по занимању (родитељ прича о занимању којим се бави)	Одељењски старешина
Март - април	Какви људи растемо	
	Помозимо онима којима је помоћ потребна	
Мај	Замишљам да радим (ликовно и литерарно представљање)	Наставник ликовне културе, наставник српског/страног језика језика
Септембар-јун	Посета радној организацији	Одељењски старешина
	Шта све и где људи раде	
	Припремам се за такмичења	Предметни наставници
VII и VIII разред		
Подстицање професионалног развоја ученика кроз наставни рад и ваннаставне активности		Предметни наставници
Професионална оријентација на преласку у средњу школу		Одељењске старешине и стручни сарадник
Током школске године	Сарадња са Тимом за инклузију и Тимовима за подршку ученицима	чланови тимова

Новембар, март, април	Повезивање са локалном заједницом – планирање активности у вези са реалним сусретима	чланови Тима, управа школе
Март	Сарадња са Националном службом за запошљавање	чланови Тима, управа школе
Током школске године	Реализација одабраних радионица из Програма	Одељ. Старешине, СС
Октобар, новембар	Анкетирање ученика да би се установила њихова професионална интересовања. Анализа анкете, класификација, даље планирање индив.рада са уч.	Одељ. старешине, стручни сарадници
Током школске године	Подршка ученицима који се образују према индивидуализацији у настави и по ИОП-у; припрема материјала и комуникација у вези са ПО са ученицима који се образују на даљину	Одељ. старешине, стручни сарадници, родитељи
Током школске године	Организација реалних сусрета: родитељи-експерти Припрема, реализација, анализа и дискусија, извештај	чланови Тима
Април	Организација реалних сусрета: посета радној организацији. Припрема, реализација, анализа и дискусија, извештај	чланови Тима
Према плану организатора	Организација посете Сајму образовања Припрема, реализација, анализа и дискусија, извештај	чланови Тима
Према календару услуга ПО СШ	Организација посета средњим школама у оквиру Дана отворених врата. Припрема, реализација, анализа и дискусија, извештај	чланови Тима, предм. наставници
Новембар	Реализација родитељских састанака	ОС, СС

Октобар, новембар март	Тестирање способности, особина личности и проф. интересовања ученика који имају потребу за подршком Обрада, анализа, саветовање, сарадња са родитељима	психолог, психолог НСЗ, родитељи
Током школске године	Информисање свих заинтересованих у вези са ПО путем школског сајта, ФБ странице, паноа за ПО	Психолог

Остваривање програма Професионална оријентација на преласку у средњу школу (ПО) је предвиђено у интегрисаној форми. Највећим делом, програм ће се реализовати на часовима одељењског старешине, делимично интегрисано у редовне часове појединих предмета (ликовна култура, информатика и рачунарство, техничко и информатичко васпитање, српски језик), надовезујући се на садржаје ПО других наставних предмета, као и ранијих разреда, а делимично на посебним часовима - као слободна активност.

Реализација је предвиђена у два одељења осмог разреда и два одељења седмог разреда.

У СЕДМОМ разреду остваривање програма ПО је предвиђено у одељењима у Раброву и Клењу. Радионице, које ће се у седмом разреду реализовати на часу одељењског старешине, саставни су део годишњег плана ЧОС-а. У ОСМОМ разреду, остваривање програма ПО је предвиђено у једном одељењу у Раброву и једном одељењу у Клењу. Радионице, које ће се у осмом разреду реализовати на часу одељењског старешине, саставни су део годишњег плана ЧОС-а.

Будући да ће се радионице одвијати у четири групе, носиоци реализације ће, на часу одељењског старешине, бити психолог и одељењске старешине, а на редовним часовима појединих предмета, одговарајући предметни наставници. Предвиђено је, такође, учешће чланова вршњачког тима, у складу са организационим могућностима у датом тренутку.

Програм, такође, предвиђа укључивање родитеља/старатеља у процес ПО њиховог детета, пре свега као подршку у самосталном одлучивању. Родитељи/ старатељи се укључују путем родитељских састанака, али и реалних сусрета, који се углавном спроводе заједно са ученицима.

12) ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Здравствена заштита здравља ученика је изузетно значајан сегмент васпитно-образовног рада.

Програм здравствене заштите ће се остваривати кроз програме редовне наставе и посебне програме и активности васпитно-образовног рада као и путем сарадње са локалном заједницом.

Циљ програма:

- подизање здравствене културе код младих кроз информисање и едукацију;
- изграђивање здраве личности,брига о сопственом здрављу и здрављу породице;
- информисање и едукација ученика о факторима ризика по људско здравље и животну средину;
- упознавање ученика са узроцима и последицама болести зависности и СИДЕ и заштите од ових ризика
- развијање и неговање правилног хигијенског и естетског односа према школи као радној средини.

Контрола и заштита здравља ученика, као облик превенције, обезбедиће се у континуираној сарадњи са Домом здравља из Кучева и Голупца и другим здравственим институцијама у околини.

Систематски и контролни прегледи обављаће се континуирано и предузимати потребне мере

ТЕМА	САДРЖАЈИ	РАЗРЕД	ВРЕМЕ	РЕАЛИЗАТОРИ
Изграђивање самопоштовања	-Проналажење начина за препознавање осећања; -Евиденција промена у развоју за превазилажење психичких проблема	I - IV V – VIII	-Током године -Часови одељенског старешине -Слободне активности -Радионице	-Одељенске старешине -Редовна настава -Школски лекар -ППС

Здрава исхрана	-Утврђивање сопствених потреба за храном-разноврсна исхрана навике -Брза храна-штетне последице	I - IV V – VIII	Током године -Часови одељенског старешине -Слободне активности -Радионице	-Одељенске старешине -Редовна настава -Школски лекар
Брига о телу	-Основне хигијенске навике, лична хигијена, одевање, становање -Развој личне одговорности за бригу о телу	I - IV V – VIII	Током године	-Одељенске старешине -Редовна настава -Школски лекар
Физичке активности и здравље	-Стицање покретљивости, игра и значај одмарања -Рекреација, избор активности, спорта	I – IV V - VIII	-Током године	-Одељенске старешине -Редовна настава
Бити здрав	-Утврђивање здравог понашања -Научити како да се спречи болест	I – IV	-Током године	-Одељенске старешине -Редовна настава -Школски лекар -Црвени крст
Безбедно понашање	-Научити основна правила о безбедности у кући, школи и заједници -Безбедно кретање у саобраћају	I – IV V - VIII	-Током године -Часови одељенског старешине	-Одељенске старешине -Редовна настава
Односи са другима	-Оспособити ученике да разумеју потребе и осећања других водећи рачуна о њима, прихватајући и поштујући различите традиције -Адаптирати се променама у социјалним односима	I – IV V - VIII	-Током године -Часови одељенског старешине -Слободне активности -Изборна настава	-Одељенске старешине -Редовна настава -ППС

Превенција болести зависности	-Пушење, алкоголизам, наркоманија, интернет	V - VIII	-Током године -Часови одељенског старешине -Слободне активности -Изборна настава	-Одељенске старешине -ППС -Наставник биологије -Дом здравља
Превенција дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	-Вршњачко насиље -Насиље од стране одраслих особа из школе и ван школе, -Насиље у партнерским везама -Електронско насиље -Трговина људима	I-VIII	-Током године -Часови одељенског старешине -Слободне активности -Изборна настава	-Одељењски старешина -Тим за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања -МУП, здравствена служба, центар за социјални рад -сви запослени у школи
Хумани односи међу половима	Оспособити ученике да: -правилно препознају своја осећања; -стекну позитивне ставове и позитивно вреднују супротни пол	I – IV V – VIII	-Током године -Часови одељенског старешине -Слободне активности -Изборна настава	-Одељенске старешине -Редовна настава -Школски лекар
Правилно коришћење здравствених служби	-Упознавање и први контакти са лекаром, стоматологом, медицинском сестром, здравственим установама, болницама, домовима здравља	I – IV V - VIII	-Током године -Часови одељенског старешине	-Одељенске старешине -Редовна настава -Школски лекар

Улога за здравље заједнице	-Знати како сачувати здраву околину	I – IV V - VIII	-Током године -Часови одељенског старешине -Слободне активности	-Наставници биологије -Редовна настава -Слободне активности
-------------------------------	--	--------------------	--	---

У циљу промоције и унапређења здравља наших ученика, школа ће иницирати сарадњу са родитељима стручњацима, који ће примерено својој струци ученике путем предавања упознати са основним информацијама о здрављу, здравим стилевима живота и превенцији најчешћих поремећаја здравља.

Милена Радивојевић (председник),
Данијела Јанковић,
Горан Закшек,
Маријана Обрадовић,
Тамара Јованчевић,
Милица Илић,
Славица Миленковић

13) ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	
Кратак опис програма:	Програм социјалне заштите подразумева пружање помоћи ученицима, оснаживање ученика за самосталан и продуктиван живот и регулисање питања социјалне искључености. Овим програмом школа настоји да заштити право сваког ученика на квалитетан живот и рад у школи и оспособи га за самостално и несметано укључивање у васпитно-образовни процес.

Циљеви програма:	- Створити једнаке могућности за живот ученика у школи и подстицати социјалну укљученост; - Свим ученицима обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити; - Пружање помоћи ученицима у превазилажењу социјалних и животних тешкоћа; - Предупредити злостављање, занемаривање и експлоатисање, односно отклонити њихове последице.		
САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ
Материјална подршка социјално угроженим ученицима	• Идентификација ученика којима је помоћ потребна (на основу пријаве родитеља, запажања одељењског старешине, информација од надлежних институција) • Укључивање ученика којима је потребна помоћ у акције локалне самоуправе (набавка уџбеника и др.) • Реализација хуманитарних акција	током школске године	Психолог Наставници Одељенске старешине
Сарадња са родитељима ученика из осетљивих група	• Информисање родитеља о врстама помоћи које могу остварити у школи и институцијама локалне самоуправе	током школске године	Одељенске старешине , стручни сарадници
Евидентирање новоуписаних ученика из осетљивих група	• Праћење новоуписаних ученика из осетљивих група	током школске године	Секретар школе, одељенске старешине ,

	и одеђивање врсте подршке		стручни сарадници
Праћење адаптације ученика из осетљивих група	Праћење прихваћености у вршњачкој групи, разреду(комуникација, социјализација, постигнућа....)	током школске године	Одељенски старешина , стручни сарадници
Сарадња са Центром за социјални рад	- Информисање родитеља о врстама помоћи које могу остварити у Центру а социјални рад - Допуна информација о материјалном породичном статусу - Синхронизовано праћење породичног статуса	током школске године	Социјална радница Стручни сарадници Стручњаци из Центра, стручни сарадници
Спровођење акција на нивоу школе	Реализација добротворних акција прикупљања материјалне помоћи ученицима	током школске године	Ученици, одељенске старешине , стручни сарадници
Сарадња са Интерресорном комисијом	Информисање родитеља о врстама помоћи које могу остварити преко Интерресорне комисије	током школске године	Одељенски старешина , стручни сарадници , СТИО

Део програма социјалне заштите остварује се путем путем часова одељењског старешине и грађанског васпитања. Теме које се тичу социјалне заштите ученика, наставници планирају и реализују у складу са Годишњим и месечним планом рада наставника.

Мирела Савић
Славица Миленковић

14) ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Еко секција у нашој Еко-школи „ Милутин Миланковић“ има за циљ образовање ученика о важности очувања животне средине, примене наученог кроз даље школовање, подизање нивоа културе живљења у локалној средини и развијање осећаја за здраво окружење и естетска осећања.

Задаци секције су развијање радних и хигијенских навика, уз образовни програм, циљ је утицати на побољшање нивоа културе у ужој и широј друштвеној заједници. Развијање и подстицање креативности, развијање односа поштовања према сопственом и туђем раду, развијање свести код ученика да је њихово место у очувању природе веома битно.

Еко- секција ће активности обављати кроз следеће облике рада:

- Обележавање датума из еко-календара и израда панова
- Уређивање и постављање изложби
- Пројекти
- Еко-излети и посете
- Одржавање и уређење учионица и школског хола
- Рад у школском дворишту
- Реферати, анкете и дискусије о еколошким проблемима
- Нега биљака у школском простору

15) ПРОГРАМ САРАДЊЕ ШКОЛЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ ОД ШКОЛСКЕ 2022/2023. ГОДИНЕ ДО КРАЈА ШКОЛСКЕ 2025/2026. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Школа ће у целокупном образовно-васпитном раду настојати да обезбеди услове за прогресивне и позитивне утицаје свих чинилаца из друштвене средине.

Циљ:

Унапређење сарадње између јединица локалне самоуправе и школе у циљу пружања подршке деци и младима.

Школа прати и укључује се у дешавања у локалној самоуправи и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње.

Задаци сарадње

Афирмација деце и њихово укључивање у друштво; едукација деце по различитим питањима; укључивање деце у културни и спортски живот општине; афирмисање различитих културних вредности, толеранције; помоћ младима у професионалној оријентацији; подстицање учешћа на домаћим и међународним конкурсима.

Задачи наше школе у програму сарадње са локалном самоуправом у предстојећем четворогодишњем периоду би приоритетно обухватили планирање и реализовање заједничких активности са субјектима локалне самоуправе из нашег окружења (МЗ Рабово, Општина Кучево и Општина Голубац), повезивање школе и субјеката локалне самоуправе заједничким интересима и активностима и обезбеђивање подршке субјеката локалне самоуправе у активностима школе у унапређивању целокупних услова рада за ученике и запослене.

Сарадња са локалном самоуправом садржи, у наредном четворогодишњем периоду, следеће активности:

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ				
Време реализације	Садржај	Активности	Носиоци	Сарадници ван школе
септембар	Формирање тима за сарадњу	Према препоруци директора, тим је формиран	Директор	Представник локалне самоуправе
	Проучавање актуелног стања и утврђивање потенцијалних партнера	Чланови тима прате стање и доносе заједничке одлуке о даљим	Чланови тима	Представник локалне самоуправе
	Развојни план школе	Израда Развојног плана школе	Школски развојни тим	Представник локалне самоуправе
	Подела задужења члановима тима	Сваки члан на себе је преузео део обавеза везаних за рад тима	Координатор тима	
	Безбедност деце	Предавања представника МУП-а	ПП служба, директор	Представници МУП-а
октобар	Дечја недеља	Пријем првака Приредба Спортске активности Јесењи крос	Наставници, учитељи	Родитељи

	Дан здраве хране	Радионице, предавања	Учитељи, наставници	Патроножна медицинска сестра
	Општински крос	Јесењи крос	Наставник физичког васпитања, одељенске старешине, учитељи	Спортски савез Општине Кучево
	Безбедност деце	Предавања представника МУП-а	ППП служба, директор	Представници МУП-а
новембар	Обележавање месеца борбе против болести зависности у сарадњи са Црвеним крстом	Радионица, предавање	Тим задужен за заштиту деце од насиља и злостављања	Црвени крст
	Светски дан климатских промена	Радионице, предавања	Еко тим	Електроморава Раброво
	Безбедност деце	Предавања представника МУП-а	ППП служба, директор	Представници МУП-а
	Сајам спорта у Београду	Посета сајму	Наставник физичког васпитања, ученици	Спортски савез Општине Кучево
Време реализације	Садржај	Активности	Носиоци	Сарадници ван школе
новембар	Програм Еко школе	Радионице, Еко квиз	Еко тим Наставници, учитељи, ученици, директор	Еко удружења
децембар	Обележавање светског дана борбе против сиде	предавања	Тим задужен за заштиту деце од насиља и злостављања	Представник Дома здравља (амбуланте Раброво)
	Новогодишња чаролија	Приредба, радионице, изложба радова, уређивање учионица	Наставници, учитељи ученици	родитељи
	Безбедност деце	Предавања представника МУП-а	ППП служба, директор	Представници МУП-а

	Ликовни конкурс	Израда ликовних радова	Наставник луковне културе, учитељи, ученици	Центар за културу „Вељко Дугошевић“ Кучево
	Позоришна представа	Представа за децу	глумци	Центар за културу „Вељко Дугошевић“ Кучево
јануар	Свети Сава	Приредба, радионице, предавања	Наставници, учитељи ученици	Родитељи, представници локалне самоуправе
	Писање извештаја о раду тима у I полугодишту	Анализирање успешности тима и сумирање активности предузетих током I полугодишта	Чланови тима	Представници локалне самоуправе
	Безбедност деце	Предавања представника МУП-а	ПП служба, директор	Представници МУП-а
фебруар	Светски дан очувања енергије	Радионице, предавања	Еко тим	Електроморава Раброво
	Турнир у кошарци	утакмица	Наставник физичког васпитања, ученици	Спортски савез Кучево
	„Мали Пјер“	карикатаура	Наставник ликовне културе, учитељи, ученици	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
	Безбедност деце	предавања	ПП служба, директор	Предавања представника МУП-а
март	Светски дан вода	Радионице, предавања, обилазак сеоског водовода	Одељенске старешине, учитељи, ученици	Комунално предузеће Кучево, Раброво
	Противпожарна заштита	Радионица, предавање	Одељенски старешина, учитељи, ученици	Ватрогасци из Општине Кучево
	Безбедност деце	предавања	ПП служба, директор	Предавања представника МУП-а
Време реализације	Садржај	Активности	Носиоци	Сарадници ван школе
април	Дан шале	радионице	Одељенске старешине,	глумци

			учитељи, ученици	
	Уређивање школског дворишта	радионице	Одељенске старешине, учитељи, ученици, помоћни радници	Родитељи, представници локалне самоуправе
	Ускршњи вашар	Радионице, приредба, продајна изложба	Одељенске старешине, учитељи, ученици, помоћни радници	Родитељи, представници локалне самоуправе
	Дан планете Земље	Радионице, предавања	Еко тим, ученици	родитељи
	Безбедност деце	предавања	ПП служба, директор	Предавања представника МУП-а
мај	Милутинови дани	Радионице, квиз	Наставници, учитељи, ученици, директор	Преставници локалне самоуправе, представници Удружења „Милутин Миланковић“, школе са територије Браничевског округа
	Светски дан писања писма	Предавања, радионица, посета поште	Учитељи, ученици	Радници поште у Раброву
	„Вече смеха“	Драмски приказ драматизације	Наставници српског језика, ученици	ОШ „Милисав Николић“, Божевац
	Општински крос	Пролећни крос	Наставник физичког васпитања, одељенске старешине, учитељи	Спортски савез Општине Кучево
	Безбедност деце	предавања	ПП служба, директор	Предавања представника МУП-а
јун	Дан заштите животне средине	Радионице, предавања	Еко тим, ученици	Представници локалне самоуправе

	Дан школе	приредба	Наставници, учитељи, ученици, директор	Представници локалне самоуправе
	Писање извештаја о раду тима у току године	Анализирање успешности тима и сумирање активности предузетих током године	Чланови тима	Представници локалне самоуправе

Чланови тима сарадње са локалном самоуправом:

Наташа Марјоковић
Санела Павић,
Санела Павловић,
Зорица Дашић

16) ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

ЦИЉ:

Заједнички циљ који имају породица и школа јесте да подрже и подстакну развој ученика, што подразумева да ове две инстанце морају да негују и развијају сарадњу и партнерске односе.

Програми у области сарадње са породицом усмерени су пре свега на развијање партнерских односа између кључних актера у Школи, као и на јачање родитељских компетенција, посебно у области васпитања и превенције негативних појава.

ОБЛАСТ	САДРЖАЈ/АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЛАН	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ОБЛИК САРАДЊЕ
ИНФОРМИСАЊЕ И УПОЗНАВАЊЕ	Информисање родитеља о њиховим правима, обавезама и начинима укључивања у рад школе	Почетак школске године	Одељењске старешине	Родитељски састанак, огласна табла, "кутак за родитеље", школски сајт, обавештења, писма, телефонски позиви, брошуре, флајери, постери
	Информисање родитеља о дешавањима у школи	Током школске године	Одељењске старешине, психолог, администратори сајта	
	Прикупљање информација од стране родитеља (добивање података о значајним догађајима у породици)	Током школске године	Одељењске старешине, васпитачи, психолог, предметни наставници	Разговори у установи (планирани у одређеном времену или успутни), на иницијативу родитеља или наставника, васпитача и стручног сарадника

	Обавештавање родитеља од стране наставника, васпитача и стручних сарадника о значајним детаљима боравка детета у школи	Током школске године	Родитељи	Планирани разговори у оквиру "Дана отворених врата"
	Писмено информисање	Према потреби	Наставници, школски психолог	Обавештења о оценама, понашању и напредовању; позиви упућени родитељима
	Посета породици ученика	Једном у четири године	Одељењске старешине	-
	Укључивање родитеља у различите спортске и креативне активности	Током године	Тим за РП, директор, одељењске старешине	Спортска такмичења, креативне радионице
ЕДУКАЦИЈА	Образовање родитеља за пружање подршке развоју и образовању детета/ученика: -полазак у школу, -насиље, -ПО (радионице) -завршни испит.	Март, мај, током године	Психолог, одељењске старешине, директор	Тематски родитељски састанци
	"КУТАК ЗА РОДИТЕЉЕ"	Током године	Психолог, тим за сарадњу са породицом	Пано и школски сајт
УЧЕШЋЕ РОДИТЕЉА У ОРГАНИМА ШКОЛЕ	Учешће родитеља у Савету родитеља, Школском одбору -учешће у одлучивању о финансијским питањима и хуманитарним акцијама; -учешће у спровођењу ових активности; -учешће у одлучивању о питањима	Према плану датом у Годишњем плану рада школе и према потреби	Директор, одговарајући тимови, одељењске старешине	Консултовање у доношењу одлука

	везаним за услове рада и безбедност деце/ученика			
	Учешће у самовредновању школе и евалуацији образовно-васпитног процеса и квалитета рада установе	Према плану самовредновања датом у Годишњем плану рада школе	Тим за самовредновање	Попуњавање анкетних листића, разговор, анализа добијених резултата
	Учешће родитеља у изради развојног плана установе	Четврти класификациони период	Тим за РП	Консултовање у доношењу одлука
АНГАЖОВАЊЕ РОДИТЕЉА НА ИЗВРШАВАЊУ ЗАДАТАКА ШКОЛЕ	Учешће у тимовима за остваривање одређених задатака које по потреби формира директор	Према потреби	Директор, задужено лице	-
УЧЕШЋЕ РОДИТЕЉА У НАСТАВИ И ВАННАСТАВНИМ АКТИВНОСТИМА:	Родитељи - сарадници у настави: - експерти у занимању, - часови посвећени ПО	Према плановима датим у Годишњем плану рада школе	Тим за ПО	Предавач
	Учешће родитеља у раду секција, припремању приредби, уређењу школског простора	Током године	Директор, одг. тимови	-
	Организација отвореног дана школе	Сваког месеца	Директор	Могућност присуствовања образовно-васпитном раду
	Учешће родитеља ученика из осетљивих и маргинализованих група, ученика са сметњама у развоју, тешкоћама у учењу, инвалидитетом и др. у планирању пружања подршке	Према потреби	Тим за инклузивно образовање	Учешће у изради индивидуалног образовног плана, предлагања спољних сарадника у тиму; давање одобрења за спровођење ИОП-а; Могућност

				присуствовања образовно-васпитном раду као помоћ ученику
	Учешће родитеља ученика који су талентовани и даровити у планирању пружања подршке	Према потреби	Психолог, наставници	Анкетирање, саветодавни рад, учешће у настави
САВЕТОДАВНИ РАД	Саветодавни рад са родитељима	Према потреби	Психолог, одељењске старешине	Индивидуално саветовање
ИСПИТИВАЊЕ ПОТРЕБА РОДИТЕЉА	Анкетирање родитеља/ старатеља о задовољству програмом сарадње са породицом и у погледу сугестија за наредно полугодиште.	На крају сваког полугодишта	Школски психолог, део тима за РП, одељењске старешине	Упитник

17) ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈЕ МЛАЋИХ РАЗРЕДА

ЦИЉ :

Упознавање ученика с појавама и односима у природној и друштвеној средини,
упознавање с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

ЗАДАЦИ :

- Пручавање објеката и појава у природи
- Уочавање узрочно – последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима
- Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика
- Упознавање начина живота и рада људи појединих крајева
- Развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, развијање позитивних социјалних односа
- Схватање значаја здравља и здравих стилова живота
- Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја и импресија према крају који обилазе и упознају

- Развијање интересовања за позориште и глуму

- Неговање лепоте усменог изражавања

Садржај (екскурзија)	Трајање	Начин остваривања програма
Раброво-Свилајнац- Јагодина - Раброво	април - мај	Усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини. Упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа и укупних вредности лепота завичаја ученичким активностима у непосредној стварности, очигледно ван учионице.
Садржај (излет и посета)	Трајање	
Церемошња	октобар	
Посета пожаревачком позоришту	март - април	-Организован одлазак ученика да би упознали начин рада позоришта ,а и одгледали представу за децу

ЕКСКУРЗИЈЕ УЧЕНИКА ОД 5-8. РАЗРЕДА

Циљ екскурзије, као облика образовно- васпитног рада, је упознавање ученика са појавама и односима у природној и друштвеној средини, упознавање са културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима краја који обилазе.

Задаци екскурзије су:

- проучавање објеката и појава у природи;
- уочавање узрочно- последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- развијањ еинтересовања за природу и еколошких навика;
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама,
- развијање позитивних социјалних односа;
- схватање значаја здравља и здравих стилова живота;
- подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја и импресија према крају који обилазе и упознају.

Васпитно образовни циљеви

1. Упознавање са значајним догађајима, личностима и споменицима из националне историје, као и са географским одликама Србије.
2. Подстицање патриотских и естетских осећања и формирање етичких вредности код ученика.
3. Формирање ставова код ученика о значај уочувања културно-историјског наслеђа и природне средине.

ЕКСКУРЗИЈЕ УЧЕНИКА ПЕТОГ И ШЕСТОГ РАЗРЕДА

Време реализације: 19. мај 2023. године

Маршрута: Раброво- Лепенски вир- ХЕ „Ђердап“- Кладово- Мајданпек- Раброво

1 дан: Полазак из Раброва у јутарњим часовима преко Голупца.

-На овом путовању кроз североисточне делове Србије ученици ће се упознати са бурном историјском прошлошћу овог краја. Обићи ће готово сва важна места Ђердапске клисуре крећући се кроз НП „Ђердап“: од Голубачке клисуре и Голубачке тврђаве ка Лепенском виру-најстаријем урбаном насељу у Европи из доба неолита, римским путем цара Трајана, посетити Понс-остатак римског моста преко Дунава, утврђење Дијана (римско) и тврђаву Фетислам (средњи век) па сусрет са савременим добом и једним од највећих пројеката 20. века ХЕ „Ђердап“.

- до 14 и 30 сати бити у Кладову, за ручак, а онда обилазак Музеја у овом месту и слободно време, Побуђивање интересовања за науку као и синтеза природних и друштвених наука одвијаће се током ове екскурзије јер се остварује корелација између географије, историје, српског и страних језика, ликовне културе и технике и технологије као и физике и биологије..

ЕКСКУРЗИЈЕ УЧЕНИКА СЕДМОГ И ОСМОГ РАЗРЕДА

Време реализације: 19. и 20. мај 2023. године

2 дана

Маршрута:1. дан Раброво- Овчарско-кабларска клисура(манастир Благовештење)- Потпећка/Стопића пећина- Ужице(ручак)- Сирогојно-Златибор (хотел)

2. дан: Златибор -Мокрагора(Шарганска осмица)- Дрвенград- ручак- Кремна- Тара- Ваљево (Тешњар)- Раброво

Садржај екскурзије остварају се на основу наставног плана и програма.Ученици би се на овој екскурзији упознали са простором Западне Србије, националним парком Тара, али и бројним туристичким локалитетима.

Све су то садржаји који се обрађују из географије у осмом разреду.

- Обиласком манастира Овчарско-кабларске клисуре ученици се упознају и са верским објектима и њиховим значајем за историју Србије, као и овим резерватом природе, као и да сазнају нешто више о вери и традицији чиме се би се код ученикаподстакла интересовања за културно-историјске и уметничке вредности.

Обиласком пећине обнавља се градиво из географије о крашким процесима, али уочава и туристички потенцијал ових геолошких објеката и развија правилан однос према природном и социјалном окружењу.

- Ручак планирати око 14 часова у одговарајућем ресторану у Ужицу, где треба посетити Народни музеј.
- Полазак за Сирогојно- етно село и Златибор где ће ученици бити смештени (вечера и ноћење).

2. Дан:

- После доручка шетња Златибором до поласка за Шарганску осмицу где се може договорити краћа вожња „Тиром“ где би ученици аутобусом били превезени до Јатара и скратили вожњу возом како би имали времена за друге активности.
- Уследио би обилазак Дрвенграда-Међавника савременог етно села.
- Преко Кремана (обилазак куће Тарабића) стиже се на Тару. Можда пре тога ручак- нпр. ресторан Браћа Секулић. После краћег задржавања и панорамског разгледања националног парка упутити се према Бајиној Башти.
- Преко Дебелог брда стиже се у Ваљево где се ученици упознају са значајем и знаменитостима овог града односно историјом, културом и обичајима овог дела Србије и после нешто слободног времена крећу према Раброву.

План излета:

Церемошња, јесен или пролеће- осим географског садржаја које пружа сама пећина и пут до ње, овај излет има за циљ и упознавање завичаја, његових природних лепота, као и дружење и рекреацију чиме се остварује и међупредметно повезивање.

Излети у околини школе поводом обележавања дана у Еко-календару-до Пека, потока, центра села...

Посета неком од београдских позоришта (Народно, Театразије,...), да ученици погледају представу, оперу или друго дело повезано за школским градивом.

Посета Сајму науке и Сајма књига.

У сарадњи са „Музичком омладином Пожаревца“ за школску 2022/23. годину планирани су следећи програми:

- Музичко образовни концерти и час професионалне оријентације
- Посета Народном позоришту у Београду, СНП у Новом Саду

18) ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Циљ:

Стручни библиотекар - школски библиотекар доприноси остварењу и унапређењу образовно-васпитног рад у основним и средњим школама, подстиче промовисање читања и самосталност ученика у учењу, даје свој пун допринос у развоју информационе писмености (медијске и информатичке) за ученике и наставнике и обезбеђује електронске изворе и приступ ка њима, што омогућава ученицима да овладају вештинама налажења и критичког процењивања датих информација и перманентност учења током читавог живота, остварује сарадњу и заједничко планирање активности наставника, школског библиотекара и локалне самоуправе.

Задаци:

Развијање и неговање навика читања и коришћење библиотеке код ученика и наставника; развијање и промовисање правилне употребе свих облика информација; Стварање услова за интердисциплинарни приступ у настави; мотивисање за учење и подстицање и оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота; сарадња са наставницима, ученицима и њиховим родитељима; пружање помоћи обдареним ученицима при налажењу и избору одговарајуће литературе, а посебно ученицима који имају потешкоћа у учењу и раду, али и оним ученицима који живе у тежим социјалним приликама; стварање услова за што једноставнији и непосреднији приступ библиотечком фонду и расположивим изворима информација и развијање индивидуалне стваралачке способности и креативности код ученика; припремања и реализовања библиотечког програма намењеног ученицима са посебним потребама и посебним способностима; вођење аутоматизованог библиотечког пословања (инвентарисање исигнирање, каталогизација, класификација библиотечке грађе и други послови), заштита и чување библиотечко-медијатичке грађе и периодична ревизија фонда.

Назив делатности	Програмски садржаји
Планирање и програмирање образовно-васпитног рада	Планирање набавке литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике – Планирање и програмирање рада са ученицима у школској библиотеци; – Планирање развоја школске библиотеке и набавка библиотечке грађе потребне за реализацију наставе и образовно-васпитног рада;
Праћење и вредновање образовно-васпитног рада	- Учешће у изради годишњег плана рада и самовредновања рада установе; – Одабирање и припремање литературе и друге грађе за разне образовно- васпитне активности (теоријска и практична); – Коришћење сазнања и достигнућа савремене науке, научно проверене методе и резултата сопственог истраживачког рада; – Побољшање информационе, медијске и информатичке писмености корисника развијањем критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске вредности;
Рад са наставницима	– Сарадња са наставницима на промоцији читања ради задовољства кроз све облике образовно-васпитног рада; – Сарадња са наставницима у припремању ученика за самостално коришћење разних извора информација; – Организовање наставних часова из појединих предмета у школској библиотеци; – Сарадња са наставницима око утврђивања годишњег плана обраде лектуре, и коришћења наставничког-сарадничког дела школске библиотеке; – Коришћење ресурса библиотеке у процесу наставе; – Систематско информисање корисника школске библиотеке о новоиздатим књигама, стручним часописима и другој грађи, о тематским изложбама у вези с појединим издањима, ауторима, акцијама и јубилејима и усмено или писмено приказивање појединих књига и часописа;
	– Припрема (обучава) ученика за самостално коришћење различитих извора сазнања и свих врста информација у настави и ван ње; – Систематски обучава ученике за употребу информационог

Рад са ученицима	библиотечког апарата, у складу са њиховим способностима и интересовањем; – Пружа помоћ ученицима код учења ван школе и усвајању метода самосталног рада на тексту и другим материјалима; – Пружа помоћ ученицима у припреми и обради задате теме; – Упознаје ученике са методама и техникама научног истраживања и библиографског цитирања; – Ради на развијању позитивног односа према читању и важности разумевања текста и упућивању на истраживачке методе рада (употреба лексикона, енциклопедија); – Стимулише навикавање ученика да пажљиво користе и чувају библиотечку грађу, да развијају навику долажења у школску и јавну библиотеку и да узимају учешћа у њеним културно-просветним активностима у складу са њиховим интересовањима и потребама (часови библиотекарства и упознавање са радом школских секција; читање, беседништво, стваралаштво, такмичења, квизови о прочитаним књигама, развијање комуникације код ученика и сл.); – Подстиче побољшање информационе, медијске и информатичке писмености ученика, развијањем истраживачког духа и критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске вредности; – Ради са ученицима у читаоници, у радионици за ученике и на реализацији школских пројеката ("Здрав живот", " Екологија", " Толеранција," " Школа без насиља", " Дечија права" и друго);
Рад са родитељима	– Учешће на родитељским састанцима ради давања информација о читалачким интересовањима и потребама ученика, ради развијања читалачких и других навика ученика; – Остваривање сарадње са родитељима у вези са развијањем читалачких навика ученика;
Рад са директором, психологом, стручним већима	– Сарадња са стручним већима наставника, психологом и директором школе у вези с набавком и коришћењем књижне и некњижне грађе, те целокупном организацијом рада школске библиотеке; – Информисање стручних већа, стручног сарадника-психолога и директора о набавци нове стручне литературе за предмете, дидактичко-методичке и педагошко-психолошке литературе; – Информисање о развоју медијске и информатичке писмености и упућивање на критички и креативни однос ученика приликом коришћења извора; – Припрема заинтересованих за реализацију мултидисциплинарних пројеката, изложби, креативних радионица за организовање књижевних сусрета и других културних догађаја, као и еколошких пројеката и садржаја у којима се апострофира борба против свих облика зависности;

	– Сарадња око обезбеђивања књижне и некњижне грађе за школску библиотеку коју користе ученици, наставници и стручни сарадници; – Припремање и организовање културних активности школе (књижевне трибине, сусрети, разговори, акције прикупљања књига и изложбе, конкурси, обележавање значајних јубилеја везаних за школу и просвету: „Месец књиге“, „Светски дан књиге“, „Дечија недеља“, „Дан писмености“, „Дан матерњег језика“, и др.)
Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе	– Сарадња са другим школама, народном и другим библиотекама на територији локалне самоуправе, управног округа и Републике Србије – Сарадња са локалном самоуправом по питању промоције рада библиотеке и школе; – Сарадња са просветним, научним, културним и другим установама (новинско-издавачким предузећима, радио-телевизијским центрима, филмским и позоришним кућама, домовима културе и културно просветним заједницама и организацијама које се баве радом и слободним временом омладине и другим образовним установама);
Вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање	– Праћење и евиденција коришћења литературе у школској библиотеци; – Вођење документације о раду школске библиотеке и школског библиотекара – Анализа и вредновање рада школске библиотеке у току школске године; – Стручно усавршавање – учешће на семинарима, саветовањима и другим скуповима на којима узимају учешће и школски библиотекари;

Славица Миленковић,
библиотекар - стручни сарадник

КОМПЕНЗАТОРНИ ПРОГРАМ /АКТИВНОСТИ ЗА ПОДРШКУ УЧЕЊУ ЗА УЧЕНИКЕ ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА

ЦИЉЕВИ:

ПРУЖАЊЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ ОБРАЗОВАЊУ УЧЕНИЦИМА ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ: сиромашне деце из породица ниског социоекономског статуса (укључујући и Роме и деце из рањивих група која похађају или ће похађати нашу школу, и може да подразумева незапосленост родитеља, ниску образованост и живот у забаченим сеоским подручјима, укључујући и децу са инвалидитетом и/или тешкоћама у учењу као осетљиве групе.

Програм је припремљен на основу Студије „Пружање додатне подршке ученицима из осетљивих група у предуниверзитетском образовању“ (УНИЦЕФ и Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије, 2014), резултата самовредновања и спољашњег вредновања рада школе и мера за унапређивање квалитета рада школе, развојног плана школе.

Како подржати ученике из осетљивих група у периоду транзиције ка средњој школи? – Приручник за школе са примерима из праксе – Београд, 2021.

Препоручене мере груписане су у три категорије – прва категорија се тиче јачања основне, првенствено материјалне подршке намењене деци из осетљивих и сиромашних група, друга се односи на скуп **мера унапређења образовне подршке овој деци**, а трећа се односи на унапређење активне инклузије и теренских услуга подршке.

Активности	Време	Носиоци активности	Очекивани исходи активности	Начин праћења реализације
Рано укључивање осетљиве деце у предшколско образовање и васпитање.		Секретар	Што потпунији обухват деце предшколским васпитањем и образовањем.	Извештај
Идентификација ученика и њихових потреба за додатном подршком, а такође и при транзицији ка средњој школи и креирање индивидуализованих мера подршке. Планирање подршке и план транзиције. Након идентификације, прикупљање додатних података, који ће помоћи при планирању подршке. -Индивидуални разговор стручног сарадника са учеником о томе како се осећа у школи, какав став ученик и његови родитељи/старатељи имају према образовању, какав појам о себи и својим компетенцијама има ученик, која су њихова интересовања, способност адекватног реаговања на стрес, способности прилагођавања променама, успешним адаптацијама упркос тешким околностима, контролисању емоција приликом стреса.	Период пре, након уписа и током похађања.	Одељењски старешина, стручни сарадник	Прикупљање информација које имају за циљ креирање индивидуалних мера подршке и прилагођавање општих мера подршке	Дневници рада, записници, извештаји.
Прилагођавање редовне наставе . Подршка откривању и изградњи потенцијала за остваривање највиших постигнућа. Обезбедити ситуацију учења у којој ученици могу да <u>доживе успех</u>, тако им „послати поруку“ да наставници и други запослени у	Током школске године	Одељењски старешина, стручни сарадник, предметни наставници	Веће самопоуздање ученика и мотивација за остваривање школског успеха.	Посете часовима, документација наставника, записници

школи верују у њихов напредак. Могуће активности за ученике како би постигли успех: • „враћање“ на градиво из претходних разреда, које је ученик већ усвојио, као почетак даљег учења током редовне и допунске наставе давањем задатака који се могу решити тако што ће ученик применити нека знања стечена ван школе кроз хобије, медије и сл.; • охрабривање ка даљем учењу; • излагање сопственог хобија и интересовања у циљу пружања позитивне повратне информације; повезивање интересовања са успехом; • развој интересовања кроз развој осећања успешности у специфичним активностима које се одигравају на нивоу целе школе; • укључивање ученика у организацију школских активности попут активности ученичког парламента; • давање задужења и задатака којима се указује поверење и поштовање; • разговори са бившим ученицима школе, а садашњим средњошколцима (који имају различита искуства на завршном испиту, при одабиру и упису средње школе, током средње школе); • укључивање ученика у пружање подршке другим ученицима и сл.				
--	--	--	--	--

Подршка у оквиру допунске наставе, (са нагласком на превенцији неуспеха, а не на надокнади након лоше оцене). Начин извођења обуке на допунској настави је прилагођен потребама и могућностима ученика.	Током школске године	Предметни наставници, одељењски старешина	Превенција школског неуспеха, подстицајно деловање на мотивацију ученика.	Записници и извештаји о реализацији допунске наставе
Школска библиотека и ИКТ у функцији подршке. Омогућити свакодневну употребу за ученике (приступ књигама, удобан простор за боравак у библиотеци, сместити ИТ опрему за употребу ученика, продужити време рада библиотеке на цели дан, од ујутру до увече), организовати школске акције за опремање и адаптацију библиотеке, обавити промоцију библиотеке (израда пројеката из различитих предмета, изложбе, састанци, часови), обучити библиотекара за нову проактивну улогу и омогућити укључивање родитеља као помоћног библиотекара.	Током школске године	Библиотекар, учитељи, наставници српског језика, директор	Подстицајно деловање на мотивацију ученика, његове читалачке навике, осигурање мирног простора за учење током дана.	Записници, извештаји.
Широк дијапазон активности, гостовање свршених ученика школе који су успешни, а долазе из сиромашне/маргинализоване породице, менторство, вршњачко учење, укључивање родитеља, умрежавање...).	Током школске године	Одељењски старешина, стручни сарадник, предметни наставници	Позитиван утицај на самопоуздање ученика и његов унутрашњи локус контроле, подстицајно деловање на мотивацију	Записници, извештаји.
Додатна подршка за припрему за полагање завршног испита . Диференцирано учење предмета који се полагају на ЗИ према процењеном предзнању ученика: Упознавање ученика - први корак у креирању диференциране наставе са становишта њихових потреба .	Током школске године	Предметни наставници	Бољи успех на завршном испиту ученика осмог разреда за које је утврђено да им је потребна додатна подршка за успешно полагање завршног	Извештаји, анализа успеха на ЗИ.

Однос према ученику и очекивања од њега који се заснивају на знању где се он налази у погледу задовољења потреба различитог нивоа, мотивације за учење и посебних интересовања, и (пред)знања ученика (нпр. стилови учења, друштвено/културно/језичко порекло, физичке карактеристике, реаговање на стрес итд.), се узимају у обзир приликом прилагођавања наставе. -индивидуални разговори, -додатне информације прикупљене од других наставника, педагошког асистента, родитеља и других важних људи из окружења ученика. - израда плана транзиције (прво – израда педагошког профила ученика) и спровођење подршке		Тим за пружање подршке (стручни сарадник, одељењски старешина, предметни наставници итд.).	испита	
Прилагођена професионална оријентација. Подршка професионалном развоју ученика из осетљивих група: Подршка ученицима да: - истраже своје способности и да их ојачају, - се упознају са светом рада укључујући и могућности за школовање у различитим областима рада и - сагледају своје способности, интересовања и таленте у односу на то. Планира се на основу познавања ученика,	Током школске године, посебно у седмом и осмом разреду	Стручни сарадник, одељењски старешина	Подизање свести о свету рада и професионалној путањи	Дневник рада, записници и извештаји.

прикупљених података и процене развојних и образовних потреба ученика, ситуације у којој се ученик налази. -Идентификација ученика из осетљивих група (информације о факторима ризика, о породичним и другим околностима...) -Индивидуално саветовање (додатни подаци о контексту у ком се ученик развија и расте-породични, школски, шири социјални; став према образовању, професионалним преференцијама и аспирацијама, виђење професионалног успеха; интересовања, хобије, начин провођења слободног времена; однос према другима. Планирање подршке се заснива на претходно прикупљеним подацима који су саставни део педагошког профила у оквиру индивидуалног плана транзиције. Подршка професионалном развоју ученика кроз: а) подршку откривању и изградњи потенцијала и капацитета за остваривање највиших постигнућа, б) упознавање са приликама за образовање за различите области рада, ц) упознавање са средњим школама у локалној средини, д) упознавање са професијама и занимањима у локалној средини.				
--	--	--	--	--

Радионице које доприносе развоју потенцијала ученика, позитивне слике о себи, унутрашњег локуса контроле, доношења одлука и деловања у складу са тим (радионице оснаживања). -радионице професионалне оријентације (за подстицање промишљања о свом професионалном избору и освешћивање и подстицање професионалних могућности, жеља и циљева), - разговори са бившим ученицима школе, а садашњим средњошколцима (који имају различита искуства на завршном испиту, при одабиру и упису средње школе, током средње школе); - укључивање ученика у пружање подршке другим ученицима и сл.	Током године	Одељењски старешина, стручни сарадник, предметни наставници	Доприносе развоју потенцијала ученика, позитивне слике о себи, унутрашњег локуса контроле, доношења одлука и деловања у складу са тим (радионице оснаживања).	Дневник рада, записници и извештаји.
Активности вршњачке подршке: подршка у оквиру активности учења, часова редовне и допунске наставе, пружања помоћи у изради домаћих задатака, радионица професионалне оријентације, ангажовања у ученичком парламенту.	Током године	Координатор вршњачког тима, чланови вршњачког тима, одељењски старешина	Вршњачко учење, јачање партиципације ученика у циљу развоја вредности усмерених на рад и успех, оснаживање ученика за даље школовање, рад, успешно сналажење у животу, активно учествовање у друштву и сл.	Дневник рада, фото запис, записници и извештаји.
Сарадња са породицом, учешће родитеља: Упознавање са приликама за образовање за различите области рада <u>уз сарадњу са</u>	Током школске године	Одељењски старешина, стручни сарадник, предметни	Јачање учешћа родитеља у мотивисању и школовању деце, информисање родитеља	Дневник рада, записници и извештаји.

<u>родитељима.</u> -обезбедити да буду укључени и родитељи. -прикупити информације од родитеља о томе шта су њихове жеље и планови за будуће школовање њиховог детета. -рад са родитељима како би мотивација за наставак образовања ученика порасла. Активности у се укључују и родитељи: • индивидуално саветовање ученика, родитеља и/или саветовање родитеља и ученика заједно; • информативне сесије за родитеље; • групни/пројектни рад на истраживању понуде образовних профила у локалној средини; • презентације средњих школа у основним школама; • представљање средњих школа од стране бивших ученика основне школе, а садашњих средњошколаца; • представљање занимања од стране родитеља кроз приказ предности и недостатака сваког занимања, • припрема билтена (укључујући ученике) са понудом средњих школа/образовних профила итд. Саветодавне активности са родитељима у оквиру професионалне оријентације ученика. Подршка родитељима у преузимању активне улоге у подстицању деце да развију своје потенцијале (		наставници	о значају даљег образовања.	
Сарадња са релеватним институцијама и појединцима у подршци ученицима из	Током године	Одељењски старешина, стручни	Подршка ученику подстицајно деловање на	Дневник рада, записници и извештаји

осетљивих група: Центар за социјални рад, Црвени крст, одг. удружења, други актери локалне заједнице, компаније итд. Учешће у свим активностима заједно са другим ученицима.		сарадник, директор	његову мотивацију.	
Упознавање са средњим школама у локалној средини. Посете средњим школама (упознавање са зградом школе, радионицама/кабинетима, наставницима, ученицима, стручном службом, понудом ваннаставних активности, посете часовима различитих предмета, часовима практичне наставе итд.).			Смањење анксиозности и доживљаја неизвесности при преласку у средњу школу.	Дневник рада, записници и извештаји
Упознавање са професијама и занимањима у локалној средини. Посете компанијама, занатским радионицама, радњама итд. у локалној средини. Презентације од стране различитих професионалаца (бивших ученика, родитеља, представника локалне привреде, самих наставника итд.) о њиховим професијама, занимањима, радном месту итд. Успостављање сарадње са локалном привредом, институцијама, организацијама и различитим професионалцима у локалној средини	Током године	Одељењски старешина, стручни сарадник, директор	Мотивација да уложи додатни труд у свој професионални развој. Школа постаје видљивија у заједници, гради имиџ школе која пружа прилике за професионални развој свих ученика и доприноси умрежавању локалне заједнице.	Дневник рада, записници и извештаји
Посета „сајму образовања“ у локалној средини (представници средњих школа, привреде, Националне службе за запошљавање, удружења које се баве образовањем, Канцеларије за младе, бивши ученици,	Током године	Одељењски старешина, стручни сарадник, директор	Могућност да ученици добију одговоре на питања која их интересују или да добију додатне информације.	Дневник рада, записници и извештаји.

родитељи итд.)				
Пружање подршке породици да оствари основну подршку (саветодавно, пружањем информација): 1. Дечији додатак - програм намењен сиромашној деци (посебно је корисно ако је ова мера повезана са похађањем образовања, тј. ако постоји функција условног новчаног преноса. 2. Обезбеђивање исхране и одеће (базична потреба деце из сиромашних породица). 3. Пружање подршке, у складу са законском регулативом, у смислу суфинасирања трошкова образовања (бесплатни уџбеници за сиромашну и вулнерабилну децу, информисање везано за могуће стипендирање и приступ ученичким домовима, менторство за децу из осетљивих група и сиромашних породица.	Током године	Секретар, одељењски старешина, стручни сарадник, директор	Подршка породици да оствари основну подршку.	Дневник рада, записници и извештај.

19) НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД

Основни циљ Школског развојног плана је унапређивање квалитета образовања и васпитања тј. унапређивање квалитета рада школе.

Специфичн циљеви дела Школског развојног плана су:

- развијање и унапређивање наставног процеса
- стварање позитивне атмосфере за учење и дружење и
- укључивање школе у националне и међународне развојне пројекте.

Акциони план школског развојног плана сачињен је на основу Развојног плана школе (за период од 2019-20. до 2023-24.године), извештаја о самовредновању области 4 квалитета: Подршка ученицима и области 5: Етос, извештаја о вредновању школе и Плана унапређења квалитета рада школе након спољашњег вредновања школе и предлога чланова стручног актива за развој школског програма, уз учешће тима за самовредновање, тима за унапређивање квалитета и развој установе, других чланова наставничког већа, родитеља/законских заступника, ученика и чланова локалне заједнице.

ПЛАН УНАПРЕЂИВАЊА ОБЛАСТИ ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА

СТАНДАРД 4.1. У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима. Унапредити оствареност показатеља: 4.1.1. Школа предузима разноврсне мере за пружање подршке ученицима у учењу. 4.1.3. На основу анализе успеха и владања предузимају се мере подршке ученицима. 4.1.6. Школа пружа подршку ученицима при преласку из једног у други циклус образовања.				
Активности	Носиоци активности	Временска динамика	Циљ	Начин праћења реализације
Унапредити квалитет и праћење допунске наставе, посебно у другом циклусу: едукација (Уницеф препоруке), доступност ове наставе,	Предметни наставници, одељењске старешине, психолог, родитељи.	Током године, почети што раније	Ефикаснија подршка ученицима са тешкоћама и ученицима са посебним способностима, као и свим другим ученицима	Документација, педагошка документација, евиденција, записници

рано обавештавање родитеља о проблемима у учењу и неизвршавању обавеза. Подршка за ученике са посебним способностима (ИОП, диференцирана настава, индивидуализована настава – посете часовима, саветодавни рад, стручно усавршавање).				
4.1.6. Школа пружа подршку ученицима при преласку из једног у други циклус образовања.				
Осим активности прописних Законом, које већ реализујемо, повећати број активности којима се ученици 4.р. припремају за прелазак у 2 циклус (учење учења, организација времена, саморегулисано учење и др.).	Одељењске старешине (посебно у 1.циклусу), психолог, родитељи	Интензивно током 4.разреда	Добра и успешна адаптација већине ученика при преласку у следећи циклус. Задовољство родитеља и ученика	Записници, извештаји, белешке у Дневнику, анкетирање ученика и родитеља
СТАНДАРД 4.2. У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика. Унапредити оствареност показатеља: 4.2.1. У школи се организују програми/активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема, ненасилна комуникација...) 4.2.2 На основу праћења укључености ученика у ваннаставне активности и интересовања ученика, школа утврђује понуду ваннаставних активности. 4.2.4. Кроз наставни рад и ваннаставне активности подстиче се професионални развој ученика, односно каријерно вођење и саветовање.				
Активности	Носиоци активности	Временска динамика	Циљ	Начин праћења реализације
4.2.1. У школи се организују програми/активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема, ненасилна комуникација...).				
Повећати број часова за развој	Одељењске старешине,	Током године	Унапредити социјалне вештине	Документација и

социјалних вештина и ненасилно решавање сукоба-подстаћи и одељењске старешине да ове активности што чешће уврсте у планове и реализују Спустити што већи број ових активности и на млађи узраст	психолог, предметни наставници, васпитачи.		ученика, културно опхођење, подстицати толеранцију, контролу емоција, хуманост	евиденција, са разговори ученицима, фото запис
4.2.2 На основу праћења укључености ученика у ваннаставне активности и интересовања ученика, школа утврђује понуду ваннаставних активности.				
Изаћи у сусрет интересовањима ученика када су у питању секције и ваннаставне активности, посебно у 2.циклусу, осмислити ваннаставне активности и провођење слободног времена у школи у складу са предлозима ученика и могућностима школе	Одељењске старешине, предметни наставници, ученички парламент и координатор УП, психолог, директор	Почетком полугодишта (септембар)	Конструктивно провођење слободног времена у складу са потербама и интересовањима ученика	Записници, анкетни листићи, докуменација, са разговори ученицима
4.2.3. У школи се промовишу здрави стилови живота, права детета, заштита човекове околине и одрживи развој				
Повећати број активности у оквиру међу прдм комп Одговоран однос према здрављу	Одељењске старешине, психолог, предметни наставници	Током године	Развијање међупредметне компетенције ученика: Одговоран однос према здрављу	Евиденција, документација, са разговори ученицима, продукти ученика/фото запис
4.2.4. Кроз наставни рад и ваннаставне активности подстиче се професионални развој ученика, односно каријерно вођење и саветовање.				
Повећати број часова/активности на млађем и на старијем узрасту, посебно у	Тим за професионалну оријентацију, одељењске старешине, психолог,	Током године	Подршка ученицима у доношењу одлука у области избора средње школе и будућег занимања	Евиденција, документација, са разговори

области реалних сусрета.	предметни наставници			ученицима, ученички продукти
Стандард 4.3. У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима Унапредити оствареност показатеља: 4.3.3. У школи се примењује индивидуализовани приступ/ индивидуални образовни планови за ученике из осетљивих група и ученике са изузетним способностима. 4.3.4. У школи се организују компензаторни програми/активности за подршку учењу за ученике из осетљивих група. 4.3.5. Школа има успостављене механизме за идентификацију ученика са изузетним способностима и ствара услове за њихово напредовање (акцелерација; обогаћивање програма). 4.3.6. Школа сарађује са релевантним институцијама и појединцима у подршци ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима.				
Активности	Носиоци активности	Временска динамика	Циљ	Начин праћења реализације
Унапредити подршку ученицима са изузетним способностима.	Предметни наставници, психолог, одељењски старешина	Током године	Подстицајна настава за ученике са изузетним способностима	Документација, разговори са ученицима и родитељима.
Сарадња са релевантним институцијама и појединцима у мери у којој се за тим указује потреба. Пратити активности Регионалног центра за таленте и укључивати се у друге пројекте и активности.	Предметни наставници, психолог, одељењски старешина	Током године	Подстицајне активности за ученике са изузетним способностима	Документација, разговори са ученицима и родитељима.
4.3.4. У школи се организују компензаторни програми/активности за подршку учењу за ученике из осетљивих група.				
Реализовати компензаторни програм за подршку учењу за ученике из осетљивих група, који је од 2022/23.године део Школског програма	Наставници, стручни сарадник, директор, секретар	Током године	Подршка ученицима из осетљивих група	Документација, евиденција, разговори са ученицима

ПЛАН УНАПРЕЂИВАЊА ОБЛАСТИ ЕТОС

ЕТОС				
СТАНДАРД 5.1. Успостављени су добри међуљудски односи. Унапредити оствареност показатеља: 5.1.2. За дискриминаторско понашање у школи доследно се примењују мере и санкције. 5.1.3. За новопридошле ученике и запослене у школи примењују се разрађени поступци прилагођавања на нову школску средину. 5.1.4. У школи се користе различите технике за превенцију и конструктивно решавање конфликта.				
Активности	Носиоци активности	Временска динамика	Циљ	Начин праћења реализације
5.1.2. За дискриминаторско понашање у школи доследно се примењују мере и санкције.				
Информисање свих учесника: ученици, родитељи, запослени о последицама непоштовања правила и сопственој одговорности.	Одељењске старешине, психолог, наставници, директор	Током године	Нулта толеранција за насиље и дискриминаторско понашање	Документација и евиденција
5.1.3. За новопридошле ученике и запослене у школи примењују се разрађени поступци прилагођавања на нову школску средину.				
Послати свим одељењским старешинама и наставницима одговарајуће протоколе, пратити остваривање/ водити рачуна о што потпунијој примени	Психолог, одељењске старешине, психолог, наставници, директор	Почетком године, потом, током године	Лако и успешно прилагођавање у новој средини	Документација, евиденција, разговори са ученицима
5.1.4. У школи се користе различите технике за превенцију и конструктивно решавање конфликта.				
Наставити са стручним усавршавањем у овој области	Психолог, одељењске старешине, наставници, директор	Током године	Смањење насиља у свим облицима и унапређење знања, вештина и ставова ученика тако да могу да се ефикасније носе са овим друштвеним проблемом.	Документација, евиденција, разговори са ученицима и родитељима
СТАНДАРД 5.2. Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу				

Унапредити оствареност показатеља: 5.2.2. У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и запослених за постигнуте резултате. 5.2.3. У школи се организују различите активности за ученике у којима свако има прилику да постигне резултат/успех. 5.2.4. Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом учествују у различитим активностима установе.				
5.2.2. У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и запослених за постигнуте резултате.				
Активности	Носиоци активности	Временска динамика	Циљ	Начин праћења реализације
Правила која се односе на похваљивање ученика и запослених, садржана у Статуту школе, по потреби ревидирати или припремити као издвојени документ, у складу са стручним мишљењем секретара школе.	Секретар школе, директор, управа школе	Прво полугодиште	Унапређивање система награђивања уколико се испостави да постоје мањкавости	Усвојена документа, правилници, записник
5.2.3. У школи се организују различите активности за ученике у којима свако има прилику да постигне резултат/успех.				
Подстицање културе инклузивности (посете часовима, саветодавни рад са наставницима, стручно усавршавање), Осмислити, тј. спровести у дело додатне/нове активности које се односе на промоцију науке (Дани Милутина Миланковића), наставити традицију неговања културе (дани Жанке Стокић), подстицање толеранције, здравих животних стилова.	Стручни сарадник, директор, предметни наставници, од.старешине. Тим за културну и јавну делатност школе	Од почетка школске године	Постизање осећања успешности свих ученика и мотивисаности за напредак у учењу и развоју	Записници, извештаји, фото запис

5.2.4. Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом учествују у различитим активностима установе.				
Активности које су усмерене на подстицање толеранције и уважавања различитости како би ученици/родитељи/зз желели да учествују у свим активностима без страха од омаловажавања или осуде.	Одељењске старешине, психолог, Предметни наставници	Током године	Постизање веће инклузивности школе, осећања припадности школи и осећања доприноса и корисности активностима школе/заједнице	Документација, записници, извештаји, фото запис, разгори са ученицима и родитељима
СТАНДАРД 5.3. У школи функционише систем заштите од насиља Унапредити оствареност показатеља: 5.3.3. Школа организује активности за запослене у школи, ученике и родитеље, које су директно усмерене на превенцију насиља.				
Активности	Носиоци активности	Временска динамика	Циљ	Начин праћења реализације
5.3.3. Школа организује активности за запослене у школи, ученике и родитеље, које су директно усмерене на превенцију насиља.				
Повећати/осмислити додатне активности, првенствено за ученике и родитеље/зз усмерене на превенцију насиља, посебно у области заштите од дигиталног насиља и трговине људима	Психолог, одељењске старешине	Почетак школске године	Утицај на смањење насиља којем су ученици евентуално изложени и оснаживање да се заштите/конструктивно реагују	План за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, записници, извештаји, продукти ученика, фото запис
СТАНДАРД 5.4. У школи је развијена сарадња на свим нивоима Унапредити оствареност показатеља: 5.4.2. Школа пружа подршку раду ученичког парламента и другим ученичким тимовима. 5.4.4. Родитељи активно учествују у животу и раду школе. 5.4.5. Наставници, ученици и родитељи организују заједничке активности у циљу јачања осећања припадности школи.				
5.4.2. Школа пружа подршку раду ученичког парламента и другим ученичким тимовима.				

Повећати видљивост активности ученичког парламента (информисање, огласне табле, панои, сајт школе...).	Координатор ученичког парламента УП, психолог, чланови УП	Почетак школске године, током школске године	Већа видљивост активности УП и мотивисаност за нове активности	Записници о раду парламента, фото запис, разговори са ученицима
5.4.4. Родитељи активно учествују у животу и раду школе.				
Наставити континуирану комуникацију и сарадњу са родитељима и повећати учешће родитеља у активностима, неговати отвореност за њихове предлоге.	Одељењске старешине, стручни сарадник, директор	Током године	Задовољство родитеља сарадњом са школом, задовољство запослених сарадњом	Фото запис, документација, подаци добијени од родитеља, записници
5.4.5. Наставници, ученици и родитељи организују заједничке активности у циљу јачања осећања припадности школи.				
Ако ове године епидемиолошки услови дозволе, вратити се пракси честог организовања заједничких активности (приредбе, радионице, посете, гостовања, заједничке спортске, културне, едукативне, активности.	Одељењске старешине, стручни сарадник, директор	Током године	Задовољство родитеља, ученика и наставника због учешћа и сарадње у заједничким активностима у циљу јачања осећања припадности школи.	Записници, фото запис, документација
СТАНДАРД 5.5. Школа је центар иновација и васпитно-образовне изузетности Унапредити оствареност показатеља: 5.5.1. Школа је препознатљива као центар иновација и васпитно-образовне изузетности у широј и ужој локалној и стручној заједници. 5.5.2. Наставници континуирано преиспитују сопствену васпитно-образовну праксу, мењају је и унапређују. 5.5.3. Наставници нова сазнања и искуства размењују са другим колегама у установи и ван ње. 5.5.4. Резултати успостављеног система тимског рада и партнерских односа на свим нивоима школе представљају примере добре праксе. 5.5.5. Школа развија иновативну праксу и нова образовна решења на основу акционих истраживања.				
Активности	Носиоци активности	Временска динамика	Циљ	Начин праћења реализације

5.5.1. Школа је препознатљива као центар иновација и васпитно-образовне изузетности у широј и ужој локалној и стручној заједници.				
Организовање нових културних, спортских и едукативних догађаја, посебно пројеката.	Председници актива и већа-као покретачи активности, предметни наставници	Почетак године, током године	Подстицање нових бољих решења у области учења, подстицања развоја ученика, пружање и добијање културних и других садржаја у локалној и широј заједници.	Записници извештаји, фото запис
Укључивање наставника у обуке за писање пројеката- (упућивање у Erasmus+пројекте у оквиру etwinning платформе)	Стручни сарадник, директор, наставници	Током године	Праћење конкурса надлежних Министарстава, страних и домаћих институција и друштава/удружења...	Извештаји Тимова
5.5.2. Наставници континуирано преиспитују сопствену васпитно-образовну праксу, мењају је и унапређују.				
Активности усмерене ка даљем едуковању наставника, пружању подршке и инсистирање на примени (посете часовима, стручни усавршавање у установи).	Стручни сарадник, наставници, директор	Током године	Унапређивање праксе наставника у смислу сталне анализе, преиспитивања и осмишљавања како унапредити дату област деловања.	Документација, извештаји
Праћење да ли се у оперативним плановима и припремама наставника, као обавезан део, налази евалуација реализованог, промишљање и уочавање квалитетних елемената и оних које треба мењати и унапређивати.	Директор, стручни сарадник, други наставници који посматрају часове	Током школске године	Наставници континуирано преиспитују сопствену васпитно-образовну праксу, мењају је и унапређују.	Документација
5.5.3. Наставници нова сазнања и искуства размењују са другим колегама у установи и ван ње.				
Подстицати активности стручног усавршавања и	Стручни сарадник, директор, наставници	План - почетак школске	Унапређивање знања и компетенција кроз размену са	Записници, извештаји

размене на нивоу установе (организовање састанка на којем ће се постићи договор о конкретним активностима и носиоцима активности, временској динамици и др.).		године, релаизација - током школске године	колегама у установи и ван ње.	
5.5.4. Резултати успостављеног система тимског рада и партнерских односа на свим нивоима школе представљају примере добре праксе.				
Обезбедити што правилнију и равномернију расподелу задужења и очекивање да сви обаве свој део посла	Директор, наставници, стручни сарадник	Током године	Додатни напредак у тимском раду	Анкетирање и интервјуисање запослних
5.5.5. Школа развија иновативну праксу и нова образовна решења на основу акционих истраживања.				
Обезбедити стручно усавршавање у области акционих истраживања (ван установе, потом у установи), Подстицање наставника да иновирају своју праксу на основу њих (тема на стручним већима, активима, тимовима).	Директор, стручни сарадник, наставници, председници стручних актива, већа, тимова	Током године	Наставници креирају иновативну праксу и нова образовна решења на основу акционих истраживања	Анкета на крају школске године

Стручни актив за развојно планирање:
Слађана Петрашковић, стручни сарадник, председник
Јелена Пантић, наставник енглеског језика
Санела Павић, учитељ,
Слађана Милићевић, учитељ,
Наташа Стојиљковић, васпитач
Огњен Стојадиновић, представник Ученичког парламента
Александар Драгичевић, представник школског одбора/локалне самоуправе
Славољуб Илић, представник Савета родитеља

ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ

Циљ инклузивног образовања је пружање подршке ученицима са посебним образовним, здравственим и социјалним потребама, њиховим родитељима и наставницима.

На почетку школске године чланови Тима за инклузивно образовање утврђују којим ученицима од 1. до 8. разреда, тј. деци која похађају припремни предшколски програм, је потребна одговарајућа додатна образовна подршка. Формирају се одговарајући тимови за пружање подршке деци/ученицима, у сарадњи са родитељима приступа се изради педагошког профила и изради мера подршке у складу са Правилником. Уколико се укаже потреба, предузимају се мере којима се обезбеђује се и материјална, техничка и инфраструктурна подршка. У прилогу школског програма налазе се ИОП-ови ученика школе.

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

Те активности су следеће:

Периодични прегледи и испитивање опреме за рад

Средства и опрема за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације одржавају се редовно и правилно у исправном стању, у складу са техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених.

Периодичне прегледе и провере исправности врше лица са одговарајућим лиценцама.

Испитивање услова радне средине

У радним и помоћним просторијама у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне матерје, ради спречавања повређивања, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље врши се испитивање:

- микроклиме (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха)
- хемијске штетности (гасови, паре, дим, прашина)
- физичке штетности (бука, вибрација и штетна зрачења)
- осветљеност
- материје чија су својства опасна по живот и здравље запослених

Израда акта о процени ризика

Процена ризика се заснива на систематском евидентирању и процењивању могућих врста опасности и штетности на радном месту и радној околини, на анализирању организације рада и радног процеса, средстава рада, сировина и материјала у радном процесу, средстава и опреме за личну заштиту и других елемената који могу да изазову ризик од повреда на раду, оштећење здравља или обољење.

Процена ризика између осталог обухвата:

- опис технолошког и радног процеса; опис средстава за рад; опис средстава и опреме за личну заштиту; снимање организације рада; препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту и у радној околини ; процена ризика у односу на опасности и штетности; утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика.

Оспособљавање запослених и ученика

Послодавац је дужан да изврши теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад при заснивању радног односа, премештању на друге послове, приликом увођења нове технологије, односно нових средстава за рад, као и код промене процеса рада.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Одељењски старешина и наставници који с ученицима обрађују одговарајуће програмске садржаје обавезни су да ученике упознају са опасностима с којима се могу суочити за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује Школа, као и с начином понашања којим се те опасности избегавају или отклањају.

Сарадња са државним органима и органима општине Кучево

Ради спровођења мера безбедности и здравља, Школа сарађује са државним органима и органима локалне самоуправе, као и другим субјектима с којима је таква сарадња потребна, а посебно са:

1. Министарством просвете
2. Министарством унутрашњих послова
3. Органима општине Кучево
4. Центром за социјални рад у Кучеву

Садржаји програма	Активности	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Обука запослених из прве помоћи	Присуство предавњу, вежбање,	Усмено излагање практичне вежбе	Оспособити одређени број запослених за пружање прве помоћи при повређивању како ученика тако и запослених
Обука запослених у школској кухињи о правилном и безбедном чишћењу опреме, а рад у складу са ХАСАП стандардом	Предавања	Усмено излагање, практичне вежбе	Оспособити запослене у школској кухињи да правилно безбедно рукују опремом за рад у складу са ХАСАП стандардом
Процедуре понашања професора физичког при повређивању ученика на вежбама, такмичењима, при изазивању нереда на утакмицама које организује школа	Састанак, обука, предавање	Усмено излагање, израда ходограма, практичне вежбе	Утврђивање процедура понашања професора физичког при повређивању ученика на вежбама, такмичењима, при изазивању нереда на утакмицама које организује школа ради повећања сигурности и заштите ученика
Управљање отпадом и смећем	Предавања	Усмено излагање, презентација	Оспособити помоћно особље за правилно и безбедно по здравље одлагање отпада и смећа
Обука помоћног особља о правилном и безбедном коришћењу средстава за хигијену	Предавања	Усмено излагање, презентација	Оспособити помоћно особље да правилно и безбедно користи средстава за хигијену
Укључивање родитеља ради елиминисања могућег злостављања од стране ученика према вршњацима и према запосленима	Састанак са Саветом родитеља, родитељски састанци	Усмено излагање	Елиминисање могућег злостављања од стране ученика према вршњацима и према запосленима, избећи ризичне ситуације, оснажити ученике и запослене за мирно решавање конфликта

Основна школа „Милутин Миланковић“ у Раброву има израђен „Акт о процени ризика“ који је израдила лиценцирана агенција за Пословно-инжињерски консалтинг, М-протект из Новог Сада. Акт о процени ризика садржи и План мера за отклањање, смањивање и спречавање ризика.

7. ПЛАН МЕРА ЗА ОТКЛАЊАЊЕ, СМАЊЕЊЕ ИЛИ СПРЕЧАВАЊЕ РИЗИКА

7.1. Подаци о условима и захтевима за успешан рад добијени анализом послова и запослених

У периоду процењивања ризика ОШ „Милутин Миланковић“ у Раброву , запошљава укупно 53 радника разних струка и занимања. Запослени се примају у радни однос уколико имају стручну квалификацију и одређено искуство у складу са одрдама Правилника о организацији и систематизације радних места

Да би се успешно обављали наведени послови радници морају да испуњавају одређене захтеве:

-одсуство хроничних болести и болести зависности.

За успешно обављање наведеног посла потребан је и адекватан психофизиолошки, ментални и емоционални склоп радника.

7.2. Препоручене опште мере безбедности и здравља на раду

7.2.1. Примена правила безбедности и здравља на раду:

Свакодневно се мора контролисати:

- преглед исправности ручних алата на електрични погон и прикључних каблова,
- употреба личних заштитних средстава запослених за радна места где је превиђено коришћење истих.

Опрема за рад мора бити визуелно прегледана пре сваке употребе од стране корисника. Неисправна и оштећена опрема за рад се не сме користити. Уочене недостатке обавезно пријавити директору школе или лицу које он овласти.

7.2.2. Осигурање од удара електричне струје и употреба опреме за рад:

Пре почетка рада треба сваки запослени визуелно да прегледа **електричну инсталацију на свом радном месту**

7.2.3. Обуке запослених

Сви запослени морају да се обуче за безбедан и здрав рад пре ступања на рад код послодавца. О овим обукама се води прописана евиденција.

Радници добијају инструкције које се морају поштовати и потписују изјаву да су упознати са правилима рада и понашања на свом радном месту.

7.3. Обавезне корективне мере

7.3.1. Обавеза обучавања запослених и периодика обнављања обука

За запослене који раде са котлом за централно грејање.

7.3.2. Лична заштитна средства

Ради заштите организма и делова тела, лицима која су за време рада изложена одређеним врстама опасности и штетности стављају се на располагање средства личне заштите односно ставља се на располагање лична заштитна опрема, ако се дејство опасности и штетности не може отклонити другим мерама безбедности и здравља на раду.

Евиденцију појединачних задужења личних средстава заштите, уз потпис сваког радника о пријему истих, чува директор школе-именовано лице за безбедност и здравље на раду

Лична средства заштите, која се набављају и користе, морају бити по квалитету и намени у складу са прописаним стандардима.

О боји личних средстава заштите и натписима на њима, ради лакше идентификације лица о припадности организационој јединици, одлучује Послодавац.

Попис радних места на којима се морају користити лична заштитна средства

Редни број	Радно место	Лично заштитно средство	комада	Рок трајања
1	Домар	Радно одело	1	12 месеци
		Радна обућа са ребрастим ђоном	1	12 месеци
		Заштитне рукавице кожане	1	3 месеци

		Заштитне рукавице гумене	1	По потреби
2.	Ложач	Радно одело	1	12 месеци
		Радна обућа са ребрастим ђоном	1	12 месеци
		Заштитне рукавице кожне, гумене		
		Зимски прслук	1	36 месеци
3.	Кувар	Радно одело бело са капом	1	12 месеци
		Радна обућа са анатомским ђоном	1	12 месеци
		Заштитне рук. за изолацију од топлот.	1	3 месеци
		Заштитне рукавице гумене	1	По потреби
4.	Кувар-помоћни радник	Радно одело бело са капом	1	12 месеци
		Радна обућа са анатомским ђоном	1	12 месеци
		Заштитне рук. за изолацију од топлот.	1	3 месеци
		Заштитне рукавице гумене	1	По потреби
		Плави мантил	1	12 месеци
		Радна обућа са ребрастим ђоном	1	12 месеци
		Зимски прслук	1	36 месеци
5.	Помоћни радник	Плави мантил	1	12 месеци
		Радна обућа са ребрастим ђоном		
		Заштитне рукавице гумене	1	По потреби
		Заштитне рукавице за ложење пећи	1	3 месеци

8. Закључак

8.1. Радна места ма којима је извршена процена ризика:

Директор школе
Секретар
Рачуновођа

Админ. фин. радник
Психолог
Наставник српског језика
Наставник немачког језика
Наставник енглеског језика
Наставник енгл. језика у млађим разредима
Наставник математике
Наставник историје
Наставник ликовне културе
Наставник музичке културе
Наставник тех. и инф. образовања
Наставник информатике и рачунарства
Наставник хемије
Наставник физичког васпитања
Наставник биологије
Наставник верске наставе
Наставник физике
Наставник географије
Наставник грађанског васпитања
Наставник разредне наставе
Васпитач
Помоћни радник
Ложач-домар
Домар
Кувар
Кувар-помоћни радник

На основу извршеног снимања организације рада, препознавања и утврђивања опасности и штетности, процењивања ризика у односу на опасности и штетности и утврђивања начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика, доноси се следећи закључак:

Процена ризика је извршена на свим радним местима у ОШ „Вељко Дугошевић“ у Браничеву.

8.2. Радна места која су утврђена као радна места са повећаним ризиком

Проценом ризика НИСУ утврђена радна места са повећаним ризиком.

8.3. Приоритети у отклањању ризика

- Упозорење запосленим да се придржавају прописаних мера за безбедан и здрав рад
- Оспособљавање за сигуран и безбедан рад
- Да се уведе прописана евиденција из безбедности и здравља на раду у складу са Правилником о вођењу евиденције.
- Обезбедити ЛЗС за запослене на основу акта о процени ризика
- Обезбедити исправност електричних инсталација у школи
- Обезбедити исправну опрему за рад,
- Обезбедити природну и вештачку вентилацију
- Обезбедити услове за безбедан и здрав рад у складу са прописима (заштита од штетног дејства рада са екраном, прописана опрема у свим просторијама школе где је неопходна за рад.
- Обезбедити преглед и испитивање котла од стране овлашћеног лица
- Обезбедити паузе и одмор радника предвиђене Законом о раду
- Обезбедити преглед и испитивање електроинсталације
- Редовно вршити преглед опреме у дворишту и игралишту школе (особе задужене за ове операције су наставник физичког васпитања и домар школе)

Особа задужена за корективне мере: директор школе-лице за безбедност и здравље на раду

Рок: одмах-континуална обавеза

Процењивач ризика-стручно лице
Верица Митић, дипл. инж.звр.

8.4. Изјава послодавца којом се обавезује да ће применити све утврђене мере за безбедан и здрав рад на радним местима и у радној околини у складу са актом о процени ризика.

На основу члана 14. тачка 4. Правилника о начину и поступку процене ризика на радном месту и радној околини („Сл. Гласник РС“, бр. 72/06, 84/2006), изјављујем

Да ћу као послодавац предузети и применити све утврђене мере за безбедан и здрав рад на радним местима и у радној околини у складу са актом о процени ризика, Законом о безбедности и здрављу на раду, као и другим подзаконским актима којима се регулише ова материја, сходно утврђеним роковима из акта о процени ризика.

Директор школе

Владимир Тодосијевић

У Раброву, 31.05.2018.године

ПРОГРАМ ЗА СТИЦАЊЕ ЕЛЕМЕНТАРНИХ ЗНАЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

СРПСКИ КАО НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК ОД 1. ДО 8. РАЗРЕДА

Циљ наставе српског као нематерњег језика у средини у којој је српски језик средство комуникације је оспособљавање ученика за несметану усмену и писмену комуникацију на српском језику, надоградњу и обогаћивање постојећег знања српског језика, упознавање ученика са основним законима српског језика. књижевног језика, да га упозна са књижевним и другим уметничким остварењима из српске културне баштине и оспособи да их разуме и тумачи.

Задаци наставе српског као нематерњег језика:

- оспособљавање ученика за продуктивно владање српским језиком у оквиру сложенијих језичких структура и речника од око 3.000 речи и израза

- оспособљавање за успешну употребу књижевног језика у различитим облицима његове усмене и писмене употребе у различитим комуникативним ситуацијама

- оспособљавање за разумевање саговорника и активно учешће у комуникацији на различите теме из свакодневног живота и из различитих културних, уметничких и научних области у складу са знањем на матерњем језику

- стицање правилног изговора и интонације при усменом изражавању и читању

- овладавање ћириличним и латиничним писмом и основама правописа

- оспособљавање за читање, разумевање и тумачење сложенијих текстова различитих жанрова

- стицање навика самосталног коришћења речника и језичких приручника

- поступно и систематично увођење у граматику српског језика

- овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика

- усвајање основних функционалних појмова и појмова из књижевности и других уметности

- васпитање у духу толеранције и поштовања различитости

- подстицање маште, креативности и радозналости